

7207 Est. A-14505

Wissis un Warri,

jeb:

Warri ar selta gabbalu.

~~~~~

Patwifki

no

E. Dünsberg.

—————
Nihgâ,

drittehts un dabujams pee W. F. Häcker.

1865.

WILHELMUS

1863

WILHELMUS

No zensures atvehlepts. Nihgâ, 17lâ Juni mehn. deenâ 1863schâ gadâ.

011

F. Dänberg

Est. A

Tartu Ülikooli
Raamatukogu

36648

WILHELMUS

WILHELMUS

1863

I.

Salligâ seemas rihtâ, faule lezzoht eespihdeja gai-
 ſchi pa masu lohdsiamu dſeſtrâ junta iſtabinâ. Ta bija
 gan nabbadsiga un tuſſcha; tomehr warreja redſeht, ka
 tanni dſihwoja mudra un kohpiga ſainneeze; jo wiſſi
 fakti bija tihri un glihti un ne luppatisſch nedſ ſkal-
 galla gallinſch kur nekahrtigi gulleja plahnâ. Preeks
 tahdu eedſihwi redſeht, kaſ, kaut arri nabbadsiga, tatschu
 glihta un pehz kahrtas apklohta. Sainneeze patte,
 wezza mahmina ar firmu galwinu ſehdeja us balti no-
 behrſtu krehſliu, kohſchi iſſlauzita faktâ pee krahſna.
 Trimiſcha pelleka kamsole taj bija muggurâ, balts preek-
 ſchants preekſchâ un tihra balta aube, kâ ſneegs galwâ.
 Wezzas dſihſlainas rohkaſ kuſtejahs muddigi ween wi-
 riſchku ſekki addidama, laikam preekſch dehla, kaſ pee
 lohga ſehdeja us trihſkajju krehſlu maſa galdina preekſchâ,
 us kô bija ſakrauti daſchi kurpneeka eerohſchi, un ſtrah-
 daja duhſchigi ween, kreeti ſapikkotas rupjas drahtes
 zaur ſahbaka ſohli ar abbahn rohkaſhm wilkdams, ka taſ
 tiſ ſchnahza ween. Jo tolail kurpneeki ſohles ſahbakeem
 wehl nepratta tâ ar ſpeilehm peeſiſt kâ taggad. Bija
 maſi kohſchi puſſſahbazini, kô ſchuwa. Mihligi paſmai-
 didamees un labprahtigi winſch pee teem ſtrahdadams,
 tohs apluhkoja, it kâ tam wehl zits kaſ pee teem prahtâ
 ſchautohs.

Uhrâ bija dikti ſalligs laiks. Sneegs tſcharkſteja
 un knirkſteja, kad ratti waj kammanas gar lohgu gar-
 ram ſkrehja; un wiſſi, kaſ us preekſchu un atpakkat

gabja, bija lihds aušim kašchokos un mehtelos eewil-
 kuschees un tik puschlejahs ween. Meitas un spihf-
 mannes, ko wassarā, waj siltās deenās namma-mahtes
 us tirgu, waj pee bekkera noraidijuschas, newarreja mah-
 jās ween sagaidiht, tapehž ka tahm ar draudsenehm
 fatikkuschamees, bija dauds japtahpa — jo nekam naw
 tik dauds ko tšchabbinates un smeetes, ka meitahm,
 kad tahs kophā fatikkuschahs — meitas un spihsmannes
 steidsahs taggad tezzinus ween tik muddigi, it kà tahm
 matti degtu. Matti gan nedegga, bet pirkstini un deg-
 gontinšch šalla, un waidšini seedeja kà šarkaubaltas roh-
 sites. Šhpaschi šchodeen bija wišši mudri us kahjahm
 špirgti, šarkani waigi, gaischas azzis, šilli deggoni, šar-
 mainas bahrsdas fatikkahs, mijahs un isšchibrahš zaur
 zaurim, ka tas tik mudscheja ween; jo katrs steidsahs,
 žif warredams us nodohmatu weetu.

Starp to pulku daschadeem muddigeem staigatajeem,
 tezzeja pa to knirkstedamu šneegu arri pahris knaschas
 kahjinas, kohšchās spihdoschās ahdu karpites un mellās
 willu sekkēs, kas peelaidahs wišsapkahrt ittin gluddeni
 pee tahm staltahm appatahm dilbahm un maseem krum-
 šlischeem. Muggurā taj bija tumšchšalka kattunu kleite,
 tiktaj lihds pušsdilbas garra, bes krinolines; un ta tik
 wilnojahs ween, kad meitina ahtri šohsus mesdama gabja.
 No auguma ta gan nebija leela; bet no wiannas eeschanas
 un wiššadas isturreschanahs warreja noprast, ka bija
 stalti no-auguse un gohdam audšinata. Šinnams, tahdā
 šalligā rihtā no wiannas wairak nebija redšams, ka tee
 šarkani kohšchi waigu-galli appašch weeglas miškstas
 zepurites, un ta masa kohšcha mišliga muttite, kas ejoh
 arween šaldigi pašnehjahs, ittin kà wiannas jaunais gars
 nodarbotohs ar preezigahm un patihkamahm dohmahm.
 Patte wianna bija eetinnušešs beesā willainā drahnā,
 kurras šuhri nokahrahš lihds pašcheem kahjaszet-
 teem. Kā weegls šaules debbestinšch ta nahza un ais-
 gabja, un daschlahs ar daschadahm dohmahm taj pakfat
 noškattijahs.

Willis Reinholds — tà bija wahrds tam kurbneekam, kas tanni glihtà jumta-istabina mudri pee lohga fehdeja — Willis Reinholds strahdaja duhschigi ween sawus kohschus pußsahbazinus gattawus taifidams, kad patlabban dsirdeja preekshnammà kahdu pa treppehm augscham kahpjam. Ne prahtà winnam tas schim brihdim nenahza, ka ta mihtakaja, pee kurras winsch wissu sawu nahkoschu laimi zerreja, un pee kurras winna dohmas strahdajohht arween pakawejahs, taggad buhtu tif tuwu, pee durrihm un ahrpuffè klaufitohs, waj eefschà nesadsirdetu sawa mihtakaja balsi. (Par labbaku sapraschannu te peeleeeku, ka schi stalta meitina Marri Bachmann bija Wilka Reinholda bruchte, un schis winnas bruchtgans.)

Te kluffinam ta atwehra durris un ar mihtligu pafmeedamohs balsi teiza: „Labriht, Reinhold!“ — Kohschaf neka lastigallas dseefma schi sweizinaschana eefkanneja kurbneekam auffs; knaschi winsch uslehza no sawa appata krehsla un to meitinu ar sawam tshaklahm rohthalm apkehris preezigà waigà atbildeja: „Labriht Marija! labriht! Kur tu tif agri tahdà falligà rihtà te atraddusehs? Un paschà darbudeena? — Waj jums kahda preekudeena; jeb tehnam wahrdadeena? — bet nè, tas newarr buht, jo tiffaj Aprili winnam buhs 60 gaddi.“

„Labriht, behrnin mihtais! labriht!“ teiza arri Reinholda wezza mahmina pee krahfna fehdedama. „Rà klahjahs tehnam?“

„Simtreif paldees! memmina mihta! — winsch irr weffels.“ Marri wezzitej rohku pabutschodama, lehniham atteiza. Zebschu teem no faraddoschanas wehl nekahdas skaidras sinnas nebija, tatschu winna tif tapat no draudsibas, to neween sawza, bet arri turreja par mahti, tadeht ka paschaj nekahdas mahtes nebija; jo ta winnaj dwa schu dohdoht, bija patte sawu dwa schu islaiduse, bes ka sawu meitinu dabbutuse us klehpja nemt un nobutschohht. Tehws bija agrak saldatu deenestà bijis

par Feldwebel, un nu jau daschus gaddus neredfigs. — Willis Reinholds scho mudru meitiam, kas neredfigu tehnu til ruhpiigi apkohpa, laiku pehz laika noffattijees, un wiinnas labbu firidi eerandsijis, to sahka mihleht un eemihleht par bruhiti, un pats nu bija wiinnas bruhigans. Dohmaja us prezzeschanohs; bija jau 80 dahlderus preeksh kahsahm un zittahm pee prezzeschanahs wajadfigahm wajadsibahm pee mallas nolizzis, un kad simts pils buhtu, tad eegahdaht wissu, kas pee wirtschaptes wajadfigs un kahsas turreht. Teesa gan, toreis bija dahrgi laiki tapat ka taggad, un ko Willis ar sawu ihlenu un drahti nopelnija, tas isgahja atkal preeksh maifes un apgehrba; tomehr zaur sawu tschaklibu un kreetu darbu Willim gaddijahs papillam fundes, kas pee wiinna darbu apstelleja, un ne-apnizzigi strahdadams winsch peedsihwoja to preeku, ka katra mehnesi, dahlderi warreja nolift pee mallas. Ar preezigahm azzihm winsch scho masu, bet kreeti pelnitu mantu eelikka pee tahs zittas wezza lagsdu kummode, ko wehl no weztehwa bijaman-tojis. Ta nu tas bija.

Behz tam Willa mahte wehl ta runnaja: „Bet Mar- rina mihta, ka tas nahkabs, ka tu schodeen ne-essu sawa puzzkambari? Waj wairs ne-essu puzzmakereete?“ „Ka nu ne! ka nu ne! Strahdaju til pat tschakli un ruhpiigi ka jau muhscham; un mannim, ka jau tante teiza, arri irr lustes us puzzmakereechanu. Bet tas zitta sinna, kapehz schorihht scheid atnahkuse.“

„Nu, laikam ko jaunu buhsi isdohmajuse? — waj pateifsi?“ Willis ar plashahm azzihm taj wirsu skattida- mees eesauzahs.

„Isdohmajuse gan ne-esnu neko, bet pateifschu gan ko jaunu: Waffar waffara us mahjahm eedama, satikkohs staltu wezzigu kungu, dsilli kashoka eewilkuschohs. Meh- nesis spihdeja gaischi; un jebschu winsch ta ascha falla deht arween dsillak ar wissu bahrsdu kashoka waj meh- teli — nudeen, to wairs skaidri newarru atzerretees — eelscha eewilkabs, tatschu dabuju redseht, ka bija gai-

ſchas azzis un zeenijams waigs. Mannim ar tahm aſchahm azzihm tik zeeti wirſu ſkattidamees, ka mannim ſawas bija janolaiſch, tas dſedri praſſija: fur es tik wehlu ejoht?

Us tahdu newajadſigu dſedru uspraſſiſcham tik ſal-
liga ſeemas wakkara ſirds mannim druſzin apſkrehja, un
es tam paſſahbi atteizu: „Kungs, kas Jums dallas?
Semu us mahjahm. Darreet Juhſ arri to paſchu.“
Papreeſch patte par ſchahdu ſawu atbildu gan ſarahwohs;
tatiſchu ſanehmohs un dohmaju: Tahda wihriſchka preeſ-
ſcha jau nerahdiſchohs bailiga.

„Nu, nu! — Ne tik dſedri! jumprawina mihta.“
Wezzais kungs ar dohbju baſſi atteiza.

„Sinnams, ſinnams!“ tam atteizu. „So ar ſwe-
ſcheem kungeem tehrſeht mannim naw nekahdas wakkas,
un ohtram ſahrtam, irr arri tik auſſts, ka wiſſur dſeeſt
ween. Rabbu naht, kungs mihtais!“ — To ſazzijufe,
ſahku prohjam tezzeht, bet wiſch manni pee rohkas no-
kehris, noturreja us weetas un teiza —

„Ro? Marri, Marri!“ Willis ar deggoſchahm az-
zihm taj wallodu pahrfauza. „Un tu apſtahji, kad wiſch
tewi ſaturreja?“

„Will, ne=effi jel tahds nerris!“ mahte wiannu ap-
fluffinadama tam uſfauza. „Eauj wiannaj jel iſteikt,
kas tur gaddijees.“ — Bet Marri patam bija us krehſla
apſehduſehs un par Wilka tahdu bailibu un netizzibu
wianna ſahka tik ſkatti un newainigi ſmeetees, ka Willim,
waj grihb, waj ne, bija jaſmejahs lihds, un nu ſmeh-
jahs abbi diwi. Scho luſtigu un newainigu ſmeeſcha-
nohs dſirdeja ſahnkambara eedſihwotaja. Durris bija
pawarrâ; ta peelehza pee durrihm un galwu ar ſaweem
frunkaineem waigeem un mellahm ſpohſchahm azzihm
durrſtarpâ eebahſufe ſkattijahs fleppen. Un eekam to
eeraudſija, ta atrahwa galwu atpakkat, peespeeda durris
klaht, un noleekufehs pa atſlehgas zaurumu ſkattijahs
un klauffijahs.

Iſſmehjuſchees, kamehr ſmeekli no ſewis paſcha pahr=

gahja, Willis pats nefeinnadams, par ko Marrij lihds
tã smehjees, par ko nefmehjees, it fa-ihdſis praſſija:
„Nu tad teiz teiz Marri, kã tad tewim tas wakkariſg
gaddijums ar to wezzu kungu pehzaſ iſgahja?“

„Iſgahja labbi, labbi!“ Marri wehl ar puſſſmeek=
leem atteiza. „Un labbaſ neka tu zerreji. Paſkattees,
kaſ tas?“ — To teikufe ta iſzehla ſpohſchu ſelta gab=
balu gaiſã.

Ta wezza peedſihwotaja ſahnkambari nopuhlejahs
zaur to atſlehgas zaurumu ſkattidamahs, gribbedama
eeraudſiht, kaſ tas irr, ko Marri ar teem wahrdeem:
„paſkattees, kaſ tas?“ tur parahdija; bet newar=
reja neko eeraudſiht.

To ſeltagabbalu eeraugoht Wilka Reinholda peere
wehl dikti apmahzahs, un wiſch it kã pahrmesdams
teiza: „Marri, Marri! ko tu darri? Tu no ſweſcha
wihra peenehmufe ſelta gabbalu! Marri, Marri! ko nu
mannim no tewim buhs dohmaht?“

Bet ta meita ar drohſchu, jebſchu druzin paſtum=
migu baſſi wiſſam tã atteiza: „Will' mihtais! Ja tu
mannim tiſ maſ uſtizzees; — ja tu bes wiſſa eeganſta
tiſ bailigs un ahtrputra eſſi, tad arri irr daudſ labbaſ,
ka iſſchſirramees; jo, zif es ſaprohtu, zerru ka ſeewaj
naw nekahdas leelakas mohkas, ka tahds wihrs, kaſ irr
netizzigs un karſtputra.“ To runnadama taj aſſaras
mirdſeja azzis; tomehr wiſſa ſawaldijahs. Un kad
Willis ſawu ahtribu noluhgdams wiſſaj azzis eſſatti=
jahs eekſchã, tad wiſch tahs eeraudſija tiſ newainigas
un ſkaidras, ka paſcham ittiin karſti ap ſirdi palikka, un
taj luhgdams, laj peedoht, ar kaunigahm azzihm rohku
paſneedsa, un tad jo prohjam tã runnaja: „Nu Marri
mihta! ſtahſti, ſtahſti tad tahkaſ. Nekad jan tewim wal=
lodã wairs nekrittichu.“

„Nu ja, Will' mihtais! Apſehdees tu pee ſawa dar=
ba; warbuht, ka tu tad buhſi meerigaks. Eſ apſehde=
ſchohs tewim blaſſam, un tad ſtahſtiſchu to, kaſ wehl
palikka.“ Reinholds wairs ne wahrdu pretti nerunna=

dams gan apsehdahs; bet wiina azzis kitta dauds wairak us tahm koshchahm mihtligam luhpinahm, no kurrakm tee stahstischanas wahrdi tik falsdi wiina aufis atskanneja, neka us teem stalteem puffsahbazineem, pee kurreem pirmak firds tatschu arween sawu mihtlafaju peeminneja. Bet ta tas jau mihtscham irr:

„Kad tas, kas mihtaks preekscha nahf,
 Kad to, kas tahak, aismirst sah.“

Willa mahte nosehdahs sawa lehnkrehsla krahna faktâ, nehma addekli rohka un addija ka tik sibbeja ween, kamehr Marri jo prohjam ta stahstija: „Klauses jumprawina!“ ta sweschais kungs jo prohjam wehl runnaja. „Gribbetu wehl labpraht druzin ar Zums istreetees. Nahzeet mannim kahdu gabbalinu lihds.“

„Par tahdu usazinafchanu un gohdu no wiffa prahta pateizohs Zums, Kungs mihtais,“ es tam itt krustam atteizu. „Redseet, mans zelsch eet scheitan teescham us mahjahm pee manna wezza neredfiga tehwa. Ne-aistawejeet wis manni; jo mannim wiinakm wehl prifcha suppe jawahra.“

Us schahdeem wahrdeem winsch mannu rohku gohdigi atlaida, un es jau steidsohs prohjahm; bet tad winsch wehl pakkat sawa: „Zumprawina! jumprawina! Schè, nemmeet to lihds, tas Zums notiks sawu neredfigu tehwu apkohpt.“

Apstahjohs, un mannim jau bija prahts to naudas gabbalu nemt, fo winsch ta sawkdams pretti sneedsa; bet te patlabban man kitta prahta tehwa peemahziba, ka tahda leela pilfata neweenam, un ihpaschi swescheem wihschkeem newarroht ustizzeht.

„Nè, nè! kungs mihtais!“ rohku atpakkat wilkdama teizu.“ Naudu no nekahda swescha, un ihpaschi no wihschkeem nenemmu. Tehws mannim peemahzijas, ka taggadeja laika meitahm zeeti us sewim aktinsch jadohd.“

„Das Zuhfu wezzajam gan warr buht taifniba.“ sweschais pasmehjahs. „Bet flatteetees, es jau esnu wezzigs wihs, un tadeht jau drohschi warreet no mannim scho Friedrichsdorn (feltagabbalu) peenemt. Un kad

to zittur nefur neleezeet, tad par to nopirzeet bruhtes tes fleitti. Bes bruhtgana tapat gan jau wairs nebuhsheet?"

„Nu sinnams, gan nè,“ druszin faraudamahs atteizu. „Zaunais furpneeks, Willis Reinholds, wezza fenn mirruscha dischlera Reinholda dehls, taifahs mannim par bruhtganu. Winfeh mahjo ar fatwu wezzu mahti junta istabina, apfohpj to gohdam un irr labs un prahtigs jaunellis.“

Pee scheem wahrdeem Willis druszin, nofarfa; tatschu neko nefazzija; un Marri stahstija jo prohjam:

„Tà tà. Un kad tad Zuchs dohmajeet kahsas tur-reht?“ tas fweeschais tahtak prassija, un ar tahdu laipnigu balsi, ka tehws jau labbak newarr. Zaur tam palikku drohschaka un staigaju fweika un meeriga wiannam blakkam; isteizu wiannam wissu muhsu dsihwi, un arri to, ka tu jau 80 dahlderus eekrahjis, — ka es arri labpraht pee teem fo gribbetu peelikt; bet ka tu to nepeekauji fazzidams, ka mannim ar fatwu nopelnumu pascha neredfigs tehws jakohpj. Beidscht arri wehl to, ka esmu puzzmahereete; un pehzak, kad buhschu tawa seewa, zerru ar scho ammatu labbi fo eepelnitees, u. t. j. pr.

„Das naw lahga ammats!“ winfeh us scheem manneem wahrdeem it krustam atteiza. „Saimneezehm un nammamahtehm waijag paschahm buht wirtschaptè, kufni, flehti un pagrabbâ, un ne pee puzzes = galda sehdeht. Taks smuffas un smalkas leetinas ar fo fatru deenu jadarbojahs, warr drihs arri paschus pasahrdinaht us neleetigu stahiti, tà ka sahlt arri paschas wehletees ar sifschu zeppurehm, puffkainahm aubehm un zitteem tahdeem wehjeem gresnotees. Alddih wehrpt un lahpiht un wahriht, tee irr saimneezes darbi mahjâs, laj behrni no wiannahm mahzâhs tschakli un muddigi strahdaht un mahtes gohdahit, kas tikkaj weenteesigi gehrbjahs un wissu uskohpj pehz kahrtas un pa gohdam. Zumpra-wina! tahda preekschshime irr wairak wehrta, neka wif-fas pasfaules mahziba. Seezi to wehrâ!“

Marri redsedama, ka Willa waigs pee tahdahn stahstischannahm arween jo wairak atskaidrojahs, jo prohjam drohschak ta stahstija: „Nu redsi, Will'! Tam wezzam kungam tif tehwischi ar mannim runmajocht, firds to ta eemihleja, ka buhtu labpraht wehlejusehs winnam rohku pabutschocht, un us to seltagabbalu wairs ne dohmaht nedohmaju. Bet winsch manni ta pamahzijas, stahweja brihsninu flussi, tad rohku kabbata bahsis, to selta gabbalu atkal isuehma un mannim eespeeda rohka ar scheem wahrdeem: „Nu, ar Deewu, jumprawina. Suh's mannim labbi patiffuschi. Ka Suh's tad ihsti fauz?„

„Marri Bachmann,“ es ahtri atteizu.

„Kahdu ammatu strahda Suh'su tehws?“

„Winsch bija feldwebelis kehina deenesta; un no ta laika, kamehr preefsch trihs gaddeem palikka neredsig's, winsch dabbu schelastibas maifi.“

„Un mahte?“

„Mirra manni dsemdejoht.“

„Ta ta,“ winsch wairak pats appafschi fewis ween runnaja, ar stoffu fasalluschu sneegu bakstidams. „Nu, Marri, scho seltagabbalu leezi klast pee sawa Willa Reinholda eetaupitu krahjuminu. (Winsch tawu wahrdu jau bija paturrejis.) Un kad Zums kahdureis palihdsibas wajaga, tad nahzeet us pilli, un prasseet pehz ta wezza Frizza. To wezzu Frizzu tur katrs pasihst, arri kehinsch pats; jo tas winnam irr tif pat ka labbaja rohka.“

„Paldees Zums!“ tam atteizu. „Das buhtu gan labba leeta. Bet kas tahdu nabbaga meitinu pee Zums peeweddihs? Jo kad Suh's esseet kehina labbaja rohka, tad Suh's tur teescham stahweet kahda augsta deenesta?“

„Wo nu par to?“ winsch druszin dsedrak atbildeja. „Laj esmu, kas buhdams! Prasseet tillaj pehz ta wezza Frizza; un ja Suh's negribb pee winna eefschâ laist, ta falkteet, ka esseet ta Marri ar to seltagabbalu.“

„Paldees, kungs mihtais, paldees! Ja mannim kah-

dureif flitti ees, par ko laj Deews pasarga, ta jau Subs usmekleschu."

Nu wehl diwus spohschus dahlderus eespeesdams manna rohkâ ar to padohmu, laj ar teem gohdigi un ruhpiigi sawu neredfigu tehwu kohpju, jo turroht manni par labbu un klausfigu meitu, winsch nehma sawu stoffu ohtrâ rohkâ un sahka eet prohjam, bes ka man labbu nakti atdewis. Un kad no pillas firdspateizibas speesta to dewigu rohku gribbeju pabutschohht, tad ar teem wahrdeem: „Kam to? — Ej, ko neekojees!“ winsch manni stuhma prohjam un ar knascheem sohleem pa leelajo eelu aisgahja. Bet es ar no preeka pufstoschu firdi un drebbofscheem zelleem steidsohs ko warredama us mahjahm pee tehwa. Mannus stahstus klausjees, spohschas affaras atspihdeja tehwa isbsiffuschas azzis, un winsch reisu reisehm eesauzahs: „Das irr bijis pats kehniusch, muhsu labbais wezzais Frizzis!“

Pee tahs weetas, kur Marri stahstidama wezzo Frizzi peeminneja, Willa mahte pazehlahs kahjâs, peewilka sawu krehflu behrneem tuwak klaht, un tad atkal apsehдахs. Azzis taj peldeja weenâs affarâs, kas arween ar preekschautu bija janoflauka. Bet Willis ar gaischahm azzihm skattijahs us sawu mihtu bruhhti; un kad ta beidsa stahstihht, tad winsch eesauzahs: „Marri! Tu ar muhsu kehniun runnaju? Nu gan buhschu preeksch Tewim par flittu? Nu tu gan no mannis wairs neko negribbesti sunnaht?“

Bet Marri tam aisturreja mutti ar sawu baltu rohziun, ko Willis faldigi pabutschoja; un tad winnam to seltagabbalu preekschâtturredama teiza: „Sche Tew irr! Nemm to! Das mums nessihs laimi. Peeleez to pee saweem 80 dahldereem; laj tur arri kas irr no mannas pusses.“

„Ja, klaussees, Marrina,“ Willis to seltagabbalu panemdams runnaja. „Nu Tu daud? ko wairak wehrta palikkuse. „Bet“ winsch palehni teiza, „ka wezzais kungs, muhsu kehniusch teizis, ka Tew mannaj seewaj tappuschaj puzzmahlera ammatâs ja-atstahj, redsi, Mar-

rina mihta! ſchiinti leetâ wiinnam pilliga taiſuiba. Ur to ammatu tu warbuht gan wairak ko nopelnitu, bet namma buhſchana paliktu atpakkat. Waj naw teefa, mihta? Saffi patte?“

„Nu, mihtais, ka Tu gribbi, ta darrifchu. Eſnu ar wiſſu meerâ, ka tif labbat. Un zerru, ja tif tſchakli ſtrahdaſim un buhſim tauſpigi, ta jau gan iſtikſimees.“

Willis Reinholds ſpaidija firſnigi wiinnas baltu rohziuu un tad arri paſchu pee kruhtihm peefpeeda. Pehz tam rohku labbatâ bahſis, iſwilka atſlehgu, gahja pee ſawas wezzas lagſdu kummodes, atſlehdsa to walkâ iſnehma no paſcha dibbina blekka kaſtiti, kaſ nebija wiſ aiſſlehgta, bet tiffaj aiſklambereta; jo par ko un preekſch kurrea taſ arri buhtu ja-aiſſlehds? Jo ſchee wairak nebija, kâ dehls un mahte un bruhte. Taſ teefa. Bet wehl bija gan kaſda, ko ſchee pagallam bija aiſmirſuſchi: ta wezzite ſahnkambari pee ta atſlehgas zauruma. Ta zaur to zaurumu druszia warreja noblenkt un ar auſihm ſkaidri dſirdeja ta ſmalka ſelta ſkannu, kad taſ pee teem dahldereem kaſtite krita. Taj pehz ta ſelta bija tif kaſrs, ka wehlejahs zaur tahm ohſola durrihm zauri iſſkreet, laj tif redſetu, kaſ un kur taſ wiſs buhtu. Bet to ta newarreja; un zaur to atſlehgas zaurumu ta atkal newarreja wiſſu ta labbi redſeht, tadeht ka kummode bija iſſtabas kaſtâ.

„Paſſattees, Marri, kâ tee ſpihd. Kaſdi wiſſi koſſchi, jauni. Bet par teem Dewim arri nopirſchu bruhteskleiti, tif koſſchu — tif ſmuſku, ka ne tahm baggataſajahm kurpju fabrikantu meitahm tur augſcham tahda nebuhs.“

„Al, tad mums wjadſetu pulku jo baggatakeem buht!“ Marri ſmejhahs. „Rebehdaju neko par tahdeem dahrgumeem. Eſnu ar meeru, kad Tu mannim nopirzi ſmuſku melli willa kleiti, ko warru apgehrbt, kad eemu baſnizâ un pee Deewa galda. Un Tu jau arri pats reiſehm teizis, ka mella kleite mannim koſſchi ſtahw.“

„Ja mihta, taſ teefa, tahda ſtahw Dewim koſſchi.

Tomehr pehz mannam dohmahn tahda bruhstes kleite isfkattitohs padauds truhriga."

„Ak Will', mihtais! Kas nu par to? Tadeht jo preezigafi mannas azzis Dewim usfmaidihs. Kleite pee tam neko ne-istaisa."

„Nu, kà Tu gribbi, manna mihta Marrisona — mans engelihsts." Reinholds runnaja kastiti aistaisidams un kummodu aisslehgdams. „Nu, apsehdees un pastahsti mums wehl ko."

„Nè, Reinhold, mihtais! nu mannim wairs naw laika. Redsi, Tawa mahte jau kuzr ugguni, pufsdeenu wahriht; un es wehl neko us pufsdeenu ne-esmu gahdajuse. Zittàs deenàs, kad es eemu bohdes stahti taifihst, waj schuht, tad to usdohdu sawaj zeeminenej, wezaj labbaj seewinaj, kas pee mums mahjo. Ta to labprahst manna weetà padarra, un zaur to katra mehnesi kahdus desmits kapeikus nopelna. Bes tam wiinnaj daudsreis atdohdu ehdena paleekas, par ko ta mannim preezigi patenzina. Bet schodeen to wiinnaj ne-esmu teifuse. Un schodeenu tà noswinnedama, gribbu patte wahriht. Esmu dauds jo ilgak scheitan noplaspajuse, neka bija dohmajuse. — Ar Deewu Reinhold!" To teifuse ta wiinnam sneedsa sawu masu baltu rohziuu, ko Willis faldi pabutschoja. Pasmejhahs, kahwahs Willim wehl mihligi apkamptees; pabutschoja Willa mahtej gohdigi rohku, lehza tad pee durrihm un tahs rohka turredama wehl apgreesehs un sanza: „Gandrihs aismirfu, ko biju nodohmajuse: us swehtdeen Zuhhs eeluhdsu us kaffeju, un tad Zuhhs palifseet us waffarineem. Sinnams, wairak gan nekas nebuhs, ka tehja un sweestmaise; zerru drohfschi, ka Zuhhs to paschu nemseet deefgan par labbu. So ka es Zuhfu, tà arri Zuhhs muhfu eedsihwi pasihsteet. Ruhdsami, mihtee, tad ne-aisleedseetees." — Ar scheem wahrdeem wiinna bija pa durrihm ahra.

Willis lehza passak lihds treppehm, gribbedams wehl weenreis sawu firdsmihtako redseht. Bet wairak nedab-

buja, ka tikkaj druszin to mugguru, kas arri tuhdat ais treppes appakshaja pihlara pasudda. Dehni nopushdamees winsch greesahs atpakkat un apsehдахs atkal pee sawa darba.

II.

Swehtdeena atnahza. Debbes bija skaidra ka dahrgais fillums un femme balta ar mirdsoshahm sneega wifehm ka ar dahrgahm pehrlitehm isrohtata. Kohki bija nosarmojushees ka ar kristalu lappahm ispuschkoti, un wifs pilfats isfkattijahs ka leela swehta basniza. Laiks bija dikti falligs un tadeht us eelas wiffi bija tik mudigi, ittin ka teem buhtu leelas steigshchanahs. Un arri bija jasteidsahs, jo basnizas pulksteni sauza pee Deewa kalposchanas, un basniza no altara atskanneja: „Scho=deen, kad juhs dsirdeet Deewa Garra balsi, tad ne=apzeetinajeet sawas firdis!“

Us Marris lohdsineem feedeja leddus pukkes, zaur kaxrahm no faules us seenmalleem atspihdeja daschadas kohshas pehrwes, farkanas, eedseltenas un fallas, tihri ka warrawihkfnes. Un kad faule druszin augstak uestezzedama, wairak fildija un istaba no eefschpuffes darrija to paschu, tad zittas no schihm pukfitehm sahka raudaht un zittas gluschi par affarahm palikkuschas us lohga behgeli nopilleja. Ja Willis taggad to wiffu scheitan ta redsetu, ta winnam tahs isfkattitohs, ka sawas mihtas meitinas affaras, kas, waj no preeka jeb gaudahm, ka dahrgas pehrlites par winnas kohscheem waidfineem noritt.

Marri jau bija apgehbussees kohshâ mella willas flehti, fo ta no mahtes mantojuse. Bija wezzmohdes prezze, bet peelaidigi pataifita un glischi ispuzzeta. Mella zepure ar smalku kaschoka= ahdu apkanteta bija winnaj galwâ, fuxru astes appaksh kalta safeetas, winnas koh=

ſchus waidſianus kà divas ſeedoſchas rohſes apehnoja. Tà wiinna taggad ſtahweja ſawas kummodes preeſchâ un nehma no tahs ahra leelu willas drahuu, to weenigo, ko Willis taj bija ſchinkojis. To us ſtuhreem kohpâ ſalikkufe un tad apfahrt us kameeſcheem meſdama wiinna us ſawu neredſigu wezzajo, kas kluffi wezzâ ar ahdu apwilfta lehnrehſlâ fehdeja, tà runnaja: „Tehtht, eeſim nu; jau ſwanna. Puſsdeenu jau tà eſmu ſagahdajufe, ka to lehti warr pataiſiht; tadeht bes firdehſteem warru eet baſnizâ.“

„Geſchu tuhdat, mihta meitina.“ Wezzais ar drebboſchu balſi atteiza. „Ilgojohs kothi pehz tahm kohſchahm ehrgeles ſkannahm, un pehz ta ewangelijuma un wiinna iſtahiſchanas. „Swehtigi irr tee, kas us mannim ſakka: mehſ eeſim ta Kunga namma!“ Tà es taggad ſakku lihds ar Dahwidu. Bet, es neſinnu, kà tas nahkajs: mannas kahjas ſchoriht leekahs kothi wahjas, un eſmu wiſszaur meeſahm tà ka ſamalts. Warbuht ka ſchodeen pehdigu reiſi kahpſchu pahr ta Kunga namma laizigeem fleegſcheem.“

Bet Marri puſſſchmuffſtedama atteiza: „Tehtht, tu wehl nemirſi wiſ tif ahtri — ne=atſtaſſi manni weenu paſchu!“

Wezzais us to ar wahju balſi atteiza: „Behrnix, mannim ja=eet pee ſawas ſeewas; jau deefgan ilgi no tahs eſmu ſchkirts. Tu redſi, eſmu neredſigs — neko no ſchihſ paſaules jaukumeem wairs newarru eeraudſiht; ko mannim tee wiſſi wairs lihds! Bet tur appakſchâ,“ — tà wiſſſch wehl lehnam teiza, — „tur irr meeriga duſſa. Jau tas leelakais pulks, ar kurreem kohpâ dſihwojis, turp nogahjuſchi. Wezzajeem ja=eet pee duſſas, laj dſihwo jaunajee. Tas paſaules liſkums. Ne noſirdehſtees wiſ tahdus wahrduſ no mannis dſirdehama, manna mihta meitina! Deews gahdahs par Lewi, ka Tu par ſawu wezzu tehnu gahdajufe. Lew wirs ſemmes labbi klahſees!“

Marri ſkummigi galwianu nolaidufe ne wahrdu us

to tehwan ne=atbildeja. Speeda tad to zauna zeppuri winnam dsikkal us azzihm wirsü, fajohsa winna beesus watteretus fwahrkus, apsehja wehl firtu willas drahuu apfahrt aufihm un falku, dewa stoffu rohka, un tad ar teem wahrdeem: „laj nu Deews muhsu zellu isfchir un fwehti!“ winna to wedda pa durrihm ahrä. Taks aisslehguse un atflehgu fabbatä eemettuse, ta fahetra tehwa rohku, un to zeeti faturedama gahja pamafitinam us basnizu, kas turpat netahf bija. Dascha azs no=skattijahs us scheem diweem fawadeem gahjejem. Dascha wezzaku firds preezajahs par tahdu nelepnu wezzaku mihledamu behrnu; dascha mahte nopuhtahs: kaut mannim arri buhtu tahda mihliga meita, kas mannas wezzibäs wahjibä nekannetohs manni tä waddiht un apkohpt; un dasch jauneklis scheem gaxram ejohf palikka stahwus, skattijahs pakkal taj staltaj meitaj, kas ar tik mihligu un laipnigu waigu to wezzajo waddija, un fawas mudigas fahjinäs lehnitiam zehla, laj wezzais neredsigais ar fawahm wahjahm un drebboschahm fahjahm taj warretu lihdsi fa-eet.

Tä tee eenahza basnizä, gahja zaur to ar dands stalteem pihlareem un daschadahm skunstigahm welwehm isrohtatu kohra=appalschu zauri. Un kad abbi dsikki palohzijuschees un wezzais neredsigais feldwebelis fawu zauna mizziti pee muttes peelizzis, tee abbi fawu tehsmuhs noskattija, tad apsehdahs us benka, kanzelej teescham pretti. Bullsteni tohrni wehl fwehti skanneja, un kaudis ar fassalluschahm apawahm nahza pa teem aufsteem plihscheem, ka tik knirksteja ween. Kohris un benki raddahs arween jo pilli, un no augfchenes jau atskanneja lehna un trihzoscha ehrgetu skanna, kas wisszaur to plafchu ruhmi rihbin norihbeja, un arween ditak pillakös affordös atskanneja. Te nu us weenreis fahka dseefnu, un wissa draudse dseedaja lihds, ka ta mihliga skanna, ka fwehta uppuru wihrafa fumarsha pazehlahs us debbesu augstibahm. Marris dwehsele te pazehlahs pillä ar fwehtahm juschanahm ka us engetu

ſpahrneem un wezzam neredſigam tehwan karſtas affaras weena pehz ohtra ritteja no tahm isdſiffuſchahm azzihm ahra.

Rungs! jau eſmu nogurris!
Nemman man' ſawâs rohkas!
Deeſgan ſcheitan dſihwojis!
Sirds pehz meera lohkaſ!

Ta wezzais luhdsahs ar karſtu ſirdi. Bet jo kohſchaf un ſwehtaf ehrgeles un dſeeſma ſkanneja, jo kluffakahs palikka wiinna luhgſchanas, un beidsiht, dſeeſmu no galwas ſunnadams, wiinſch dſeedaja lihds ar wiſſu draudſi.

Willis Reinholds bija arri baſnizâ, dſeedaja ſirsnigi lihds, un klauſijahs ſwehti us ta ſwehta ewangelijuma wahrdeem. Tikkaj pee pehdejas dſeeſmas pehdiga perſchâ wiinſch eeraudſija Marriſ ar wezzu feldwebeli, ka tas nehma ſawu mizziti, un abbi ar meitu paleezahs kluffi ſawu tehsmuhs noſkaltihht. To redſedams arri Willis ſawu zeppuri preekſch azzihm lizzis noſkaltija ſawu tehsmuhs ar Deewam uſtizzigu un ſwehtu prahtu, un tad no baſnizas ahra iſgahjis, peegahja ſawaj mihtaj Marrij klaht, kaſ ar weenu rohku wezzu neredſigu tehwu turredama, ohtru rohku kluffi un mihtligi paſmeedamahs Willim paſneedſa. Wiinnas waidſini wehl iſſkattijahs tik ſwehti, ittin ka dwehſele wehl kawetohs wiinnas ſwehtâs debbeſu palejâs.

Willis ta wezza neredſiga feldwebeta rohku ſirsnigi ſatwehriſ teiza: „Deews palihds, mihtais wezſtehws!“ un tad us Marriſ pagreeſees kluffak teiza: „Mihtaj Marri, ſchodeen tu ne-iſſkattees wiſ tik preeziga ka zittâs reiſes?“

„Kapehz né? Bet mihtais Reinhold, tapehz wehl no azzihm ne-iſſkattohs tik luſtiga, ka ta mihtliga ehrgetu ſkanna un ta ſwehta dſeedaſchana, wehl atſkann mannâs auſis un ſirdi. Un turklaht arri“ — wiinna kluffam tam auſi teiza — „paſkattees us tehwu, kaſhs wiinſch

no azzihm nokrittis, kà wiinna zekki trihz un fahjas kumminajahs; ilgi gan wairs pee mannim nepaliks!"

Willis ne wahrdu nefazzijis, spaidija lehni wiinnas mihki fatwertu rohziuu, un skattijahs schehligi wiinnaj azzis. Marri luhpas trihzeja un schkohbijahs us raudo schamu; affaras raddahs azzis; bet wiinna faturrejahs zeeti un ittin laipnigi teiza: „Tehtht, nahz nu. Gesim. Laiks irr warren falligs. Tu fa=aukstinasees.“ Do teikuse Marri wiinna wezzu rohku zeetaf sakehruse, to fahka waddiht us preekschu.

Ne wahrdu ne-atfazzidams wezzais neredsigais tehws sawam prischam seedoscham behrnam paklausidams, gahja tam lihds us mahjahm. Reinholds gahja teem lihds, un pee namma durrihm teem ardeewas atdohdams, Marri rohziuu wehl weenreis mihligi fatwehra, zeeti apfolidamees, abbi ar mahtes pehz pufsdeenas laika pee teem atnahft.

Sawas mahju darrischanas Marri drihs aismirsa wiffas skumjas. Nedsedama, kà wezzais tehws lehntrehfla eesehdees bija meerigi eesnaudees, wiinna preeksch ta lohga, fur saule eekschâ spihdeja, aislahja dekki preekschâ, laj gaischums tam nekaitetu, kuhra tad uggumi un wahrija suppi us pufsdeenu. Iszeppa pfannfuchas flahst, un laj tahs gan nebija sweesta ween un tik trefnas kà pee baggateem fandim, tatschu parleekam gahrdas un smekfigas. Un kad wiinnaj pee skapja, waj zittur fur pa istabu bija ja=eet, tad ta staigaja weeglinam us pirksa galleem, laj ne=ustrauz tehwu no meega.

Schja fluffinam tad schkohri no pulstena swarra pee naglas, laj neds dsagguse, neds ta skannoscha drahte to mohdin'. Stattijahs tad pa lohgu, kà skreedamas parslas pret ruhtehmtittahs un seemeta wehisch zaur ohscheem greefdamees schuahza, Misdsinna wahrnu pehdas, kas melleja knahbet us eelas. — Tuwu pee snausdama tehwa us galda ohtraja gallâ Klahja ta galbautu baltu ar plamischu raibumeem austu. Piffa taffes pehz fahrtas, un rohkas taj trihzeja warren. Skardas dohsiti, pillu ar zukkura gabbaleem rupjeem

Nehma no flapja tad ahr', un dfinna sihkdamas muschas
 Nohst, fo taupijis tehws laj buhtu pa seemu tam beedri.
 Arri no plauktina nehma ta kaku pihpi ar spalwahm
 Sarkanahm, sakkahm un klast us schkihwa te tabbaku lifka.

Kad galds bija apklahts, un wijs gattaws, tad
 Marri lehnitiam peenahza pee tehwa un wiina eekrit-
 tuschus waidsinus ar behrna mihlestibu pastuhpstijiuse
 lehni teiza: „Tehiht mihtais! galdinsh nu apklahts
 un peena suppite usnesta. Zerru, ka ta Tewim labbi
 smeekhs pehz tahda salda meedsina.“

Wezzais neredsigais atmohdees nopuhthas un ar sawu
 drebbofchu rohku noglandija Marris kohfchu gluddenu
 peeri. Zehlahs tad pamafitiam no kresla un lifkabs
 no Marris westees pee galda. Un jebfchu Marri sup-
 piti, un kas wehl bija klast, zik ween sinnadama, ta
 bija fataisijuse, ka wezzais allasch kahroja; tatschu scho-
 reis winsch ar karrotu tik maisija ween pa schkihwu
 apfahrt. Bet negribbedams sawu mihku meitiam apbeh-
 dinaht, winsch lehniam teiza: „Meitina mihka! Tas eh-
 dens, fo Tu wahrijuse, irr kochti labs; bet mannim ne-
 gribbabs ehst. Menoskumsti neko par to, behrnin mih-
 tais; gan smeekke atkal raddisees.“

Marrij, kam jau affaras sprahga pa azzihm ahrâ,
 waldijabs zik warredama un raudsija smeetees. Ar pa-
 smeedamohs balsi wiina tehwan atbildeja: „Ne ka, tehtit,
 mihtais! man naw nemas bailes, ka mirseet. Gan riht
 Tew atkal labbat smeekhs.“ Bet tik ka schohs wahr-
 dus isteikuse, tad arr' affaras sprahga aumutam ween
 pa azzihm ahrâ, un patte arri ne kummosu ne-ehduse,
 nessa wiffu ehdeni atpakkat wesselu skappi. Galdu no-
 nehmuise — un kad tehws atkal bija eefnaudees, tad
 Marri sawu dseefnu gramatiinu panehmuise, apsehдахs
 behdigi pee lohga. Usfittuse to swehtu, kohfchu dseef-
 minu: „Deews labbi dar', fo darridams“ kas jau dascha
 Deewa bihjiga zilweta dwehfeli, eepreezinajuse, lassija
 to ar pazillatu firdi zauri, un debbesu meers nolaidabs
 us wiinas noskummuschu dwehfeli. Tad wiina kluffu

patte pee fewis runnaja: „Das irr pateesi! fo Deews darra, tas irr muhscham labbi darrihts, un arri isdohdahs par labbu. Tadeht, ja Deews taggad mannu mihtu tehnu peenemtu, ta tadeht nenogrimschu wis neprahtigäs noskumschanäs. Winsch jau irr flimmigs un gan dsihwojis, un ilgojahs pehz mahtes, no fuxras tik ilgu laiku jau atschkirts. Un kad labbi apdohmaju, kam mannis arri wairs pasaulë waijaga? Bet — ja! — mans Willis Reinholds irr arri wehl pasaulë; un winsch manni miht; — no wianna manniim netiktu wis lahgi schkirtees; — un tad manniim wehl daschi seewischku peenahkumi ja=isdarra.“

Rassitajs mihtais, ja schahdas fehreas dohmas no tahdas jaunäs prišchas meitas dwehseles tewim neleekahs lahgi pee firde eet, ta apluhko samu paschu dwehseli tahdäs brihschös, fuxrohs Tu dsikâ noskumschanâ sehdi pee tahda mirreja gultas, kas tewim pee firde eet, jeb, kad Tu stahwi pee tahda mirrona lihka: fakki — ja tu effi kristigs un tizzigs zilweks — waj tad arri ne=iseet zaur samu dwehseli tahda lehna, swehta wehleschannahs: arri lihds ar to no=eet turp, fur wairs nekahda schkirschanahs?

Rur beigtas wiffas wahrgoschanahs
 Ta kunga preekschâ muhschigi;
 Rur nebuhs nahw', nebs ischkirschanahs
 Tai ihstâ laimes=dsihwohli.
 Rur wiffas schapes isdeldetas,
 Rur wiffas aff'ras noschahwetäs
 Rur laimes=faule muhscham spihd!
 Tur buhs ik katram garram duffa,
 Kas tizzibâ un meerâ fluffâ
 Schë dsihwajis lihds pehd'go brihd'! —

Daschu swehtu dseefniinu un luhgschannu arr tizzigu firde islassijuse, Marris firsnina atkal drihs apmeerinajahs. Gan brihscham wehl scho to dohmadamaj, dascha affarina pahre waidsiieem, kas taggad nebija wis tik rohschaimi, kâ zittäs reises, wehl noritteja; bet drihs atkal

pahrgahja, ka rettas raffinas, kas pehz leetus debbescha no mahfona beidsameem galleem wehl nopill. So

Zilweta ilgofchanahs ne muhscham weenadi nestahw
Katru deenu un brihd' zittadi isgrohsahs tabs!

Tà Marri. Te usreis wiinna eeklaufahs, ka kabhj pa treppehm augscham. Knaschi ta tezzeja pa durrihm abrà un ne-attappa wairaf ka eefauktees: „Will Reinholds!“

„Laddeen, mihta Marri!“

Tik to mihtais bruhzgans to apkampis pee firds peespeeda, tad wiffas skunjas bija aismirstas, un Marri fmaidija kà engelitis.

„Nu, nu, mihtais behruia! waj ta Tu mannis pagallam aismirfufe?“ Willa mahte pasmeedamahs taj uspraffija, famu wezzu bruhstes mehteli preekschnamma pee knaggischa pakarrinadama. Jamibas preeki, brihscham irr leeki. Kad tee jaunajee famà preekà kohpà, tad tee irr tik laimigi, ka muhs tahdus wezzischnus pagallam aismirst.“

Marri tahdu pahrrahjenu dabbujufe, druszin, nosarka, skattijahs pasmeedamahs Willim azzis un tad runnaja: „Memmina mihta, to mannim taf peedohseet, ka nu schim brihdim tà isgahja! So kad zaur durrihm eeraudsiju Reinholdu, kas mannim tik mihtligi usfmaidijahs, tad wairs neko zittu newarreju, ka wiinam apkahrt kalla krist. Un schahdu newainigu preeku Zuhst taf nebusseet gribbejuschi mannim leegt? — Nu, apschescheetees mihtee! Geschu tuhdat Zums kasseju ustaisiht.“

Muddiga ta nu bija pee skapja un pee uggunakura; un nebija ilgi, tad jau spohscha, bruhna kassejas kanna garroja us galda.

Wezzais tehws arri patam bija atmohdees un runnaja ar Willa mahtes. Yet Willis sehdeja weens pats kluffi pee masa galdira, un kamehr Marri taffes un zittas wajadsibas us galda sagahdaja, winsch pasleppen skattijahs us tahm masahm kohschahm rohzinahm, kas muddigas scho un to rikteja; un Marrij to nomannoht,

brihscham isfkehja farkanuns kà sibbins zaur waigeem. Wissu to pawaffkaru tee wissi kohpà pawaddija jautri un prahthigi farunnadamees, un tiffaj Willis un Marri ar sawu faldigu pasmeeschanohs tohs brihscham pakaweja. Behzak tee wehl isdsehra kahdas taffes tehju ar sweesta-maifi, kà Marri teem winnu deen' jau peefohlija. Marri maifes fkladius gan nebija tik beesi ar sweestu ap-ismehrejuse, kà baggati pilfatneeki, tomehr tà kà tee ittin labbi smeekjea. Weidsot, bes kà to kahds buhtu zerrejis, fchi jauna fainneeze preezigi pasmeedamahs eefchihwi pillu ar fmukkeem, stalteem un labbi paglabba-teem seemas-ahboteem, un tohs saweem mihteem nolikka preefshà us galda. Te nu teem bija jauna smeeschanahs un pabrihnischanahs. Marri weemu no teem kohschakeem ahboteem ar saweem smalkeem balteem pirstineem nomissajuse pasneedsa Willim, par ko schis to pirmo reisi faldi pabutschoja. Kad wehl weemu un ohtru kohschu ahboli us Marris wesselibu bija apehduschi, tad schee gohdigi weeschi taifijahs eet us mahjahm. So negribbeja ilgaf kawetees, tapehz kà wezzais tehws bija eeraddees astonds gultà eet, laj tam ne-aistawetu meegu. Mihligi labbu nakti zits zittam atdewuschu, tee schihrahhs.

Marri tehwu gultà weddoht, nomannija, kà bija mahjaks neka zittàs reises, un eedams wairaf us winnu uslaidahs, rohka arri wairaf drebbeja un winsch gruh-taf puhtahs. Marrij tas gahja gauschi pee firds, un winna to nakti mas warreja gulleht. Laj gan ar Deewa wahrdeem sawu firdi bija apmeerinajuse; tomehr arween bailojahs un nopuhtahs. Tik ko gaismina swihda winna bija atkal augscham, likka sawu galwinu pee tehwa kruh-tihm un klaufijahs. Uzzis gan bija dsikkaf eekrittuschas un gihmis tumshaks palizzis, taf wehl weenadi puhtahs, un aur to winna wehl labbi apmeerinajahs. Tomehr tehws no schihs gulkas wairs nezehlahs. Gulleja zauru to deenu, ne-ehda wairs neko; un kad treschdeenas rihtà bahla gaisminas strihpe gruhthi pa lohdsinu eespihdeja, tad Marri sehdeja pee tehwa gultas ar falaustu firdi

gaididama to pehdigu dwaſchu ispuhſcham. Ar ſawahm isdſiffuſchahm azzihm wiſch neredſeja ſawa mihta behrna behdigas affaras; wiſſa waigs bija fluſs un meerigs; tiffaj kruhtis, kà appaſch gruhtas naſtas wehl pa rettam atnehmahs.

Beidſoht palikka druzia nemeerigaks, atwehra ſawas tumſchas azzis, it kà gribbetu wehl weenreis ſawu behrnu apluhkoht, tad druzia paſmehjahs, laiſam par tahdu weltigu zerribu, un ar wahju balſi tà runnaja: „Marri, mihtais behrns! es nu eeſchu prohjam! Noſkuhpf wehl mannis weenreis ar ſawu mihtu muttetian — tad to muttiti no tewis neſſiſchu mahtej.“

Marri nu usleezahs ſawam mirſtoſcham tehwan wirſa, un ar to mihtigu muttiti, ko ta us wiſſa jau atdſiffuſchahm luhpahm uſſpeeda, noritteja karſtas affaras us tehwa gihmja.

„Deews laj Tew ſwehti! — Merandi — wis — mihtais — behrns! — Das — Rungs — irr — teem — tuwu — klah — kas — lab — praht — dar — ra — ko — wiſch — pa — wehl!“

Balſs palikka arween wahjaka, tahs jau ſenn isdſiffuſchas azzis ſagreeſahs; kruhtis apſtahjahs, dwaſcha isſudda, un wairs neſas zits nepalikka kà lihkis.

Te nu Marri ſehdeja pee ſawa tehwa lihka, galwianu nofabruſe un rohziſas ſalikkuſe, un arween pa brihſcham ar nehſdadſianu noſlauzija ſawas flapjas azzis. Tif dſilli wiſſa gan neſpehja ſawâ ſirdi ee-eet eeſchâ: wiſſu to zeetu mahzibu gruntigi ſapraſt, ko tahda mirrona gihmis mahza; tomehr, bes ka patte ko ſpehja, wiſſas garrâ darbojahs tahdas behdigas dohmas: kahda nihziga irr ſchi dſihwiba! un zif wahja un irſtiga irr ta draudſiba, ko zilweki ar zilwekeem ſcheitan derr, kaut tee neſinn, zif karſti mihlejahs!“ Da nopuhthas:

Wiſs, kas zehlees, ſuhd!

Wiſs, kas dſihwojs, truhd!

Taiſnais tiffums, gohdaprahts,

Muhſcham buhs un paliks tahds!

III.

Marri nu bija weena patte ſawâ mahjinâ. Noſtum-
muſe gan bija, tomehr nekurneja neko, un brihſchôs, kad
tehwu un wianna mirſchanas ſtundu usdohmoja, noſlau-
zija karſtas aſſarinas no waigeem. Strahdaja tiſkuſchi,
un zerreja us preekſchu no laimes rohkam wehl kahdu
puſku puſchkiti isdabbuht. Ar Reinholdu un wianna
mahti Marri taggad arween jo wairak ſagabhahs un
ſadraudſejahs, un pee ſcheem labbeem ſautineem wianna
ſawâ noſtumſchanâ atradda apmeerinafchanu un eepree-
zinaſchanu. Un

Jo wairak reifes wianni kohpa fateef,
Jo tee ween ohtram ſirdi isſtahſta;
Jo ſtipra mihleſtibas ſaite paleef,
Jo ſchkirſchanahs teem leekahs gruhtaka;
Jo karſtaki tee gaida us to deenu,
Kur abjo ſirdis ſaweenohs par weenu.

Marrij bija knappa eedſihwe. Raj tehwu warrotu
pagohdam, ka peenahkahs paglabbaht, tad wiannaj bija
japahrdohd wiſſas ſawas mahju un wirtſchaptes leetas.
Un kad pee ſaldatu teefas bija usdohſts, ka wezzais ſeld-
webelis mirris, tad Marri arri wairs nedabbuja no
krohna tehwa ſchehlaſtibas maiſi (penſionu). Un wiſſa
ſchahda ſajukſchana eegaddijahs paſchâ ſtiprâ ſeemaslaidâ,
Dezembera widdû. Te nu bija behdas, raifes, ſirdehſti
un gruhtibas deefgan, ihpaſchi tahdaj jaunaj meitaj, kas
paſauli wehl maſ paſinna. Tomehr Marri paſinna
Deewa wahrdu un no la bija jau mahzijuſehs pazeeftees.
Tiſkuſchi ſtrahdadama wianna zerreja ſawu wajadſigu
teefu nopelniht. To Marri zerreja, un Deews palih-
dſeja. Jo

Kas Deewu luhds un ſtrahda,
Par to wiſch allafch gahda.

Arri Willis Reinholds nu jo wairak us tahm nah-
koſchahm deenahm dohmadams, ſahka wehl duhſchigaki
ſtrahdaht. Zerreja, ka nahkoſchâ waſſarâ ſawu ſimtu
dabbuhs pillu, liſſees tad ar Marris kluffinam ſalaula-

tees un tad wiß buhs labbi. Bet zilweks dohma, Deews darra. Tik fo jaunais gads bija eefahzees, un dasch baidijees un dasch zerrejis, fo tas wiinaam atnessihs; arri deeninas jau sahka par kahdahm minutehm garrumâ peenemtees, tad Willis Reinholds eeliffahs flims. Nejauks karsonis tam uskritta un to nowilka jau pee pascheem nahweswahrteem. Marri stahweja raudadama un jau bes zerribas pee wiina gultas; un wiina nu bija gluschi weena patte. Willa mahte par sawu mihtu dehlu schelodamees, padaudf fashedlojusehs, arri palikka flimma. Ak behdas us behdam! Iir daudsreis teesa, fo wezzi laudis sahka, ka behdas nenahkoht weenas paschas, bet welkoht sawus beedrus lihds. Ruhgshanas un nopushchanahs us Deewu bija tik tas weenigs atspaidis, zaur fo Marri sawu skumju pillu firdi jo apmeerinaja. Bet kad tas flimmais arween wairak sahka muldeht un aplam runnaht, tad tam nabbaga behdupillam meitenam no nejauschu eefritta prahta sawa taupishchanas dohsite, kurrâ arween pabrihscham kahdus graschiuus us grubtu deenu bija eemettuse.

„Dakteris, dakteris jagahda!“ tà wiina eesauzahs. „Un kad arri wissu sawu krahjumianu, un ja zittadi newarr buht, arri Willa dewia desmits dahlderus pa sahlehm isbruhketu! Un kaut arri wissu pahrdohstu, un mums atkal gluschi no jauna buhtu ja-eesahk, ta tatschu par to wissu neko nebehdatu, un buhtu lainiga, ja Deews Willi mannim tikkaj usturret!“

Berlinê to laif bija dakteris Heinel, fo ta pasinna par gudru ahrsti; jebchu tas nebija wis nekahds laipnigs wihrs. Wakkars jau bija ahra un laiks nekahds patihkams, kad Marri ar pukstoschu firdi pee wiina eenahza eefschâ. Ar pufsfassahbuschu gihni dakteris wiinas labwakkaru shanehma, waj nu no eeradduma, waj no ihgnuma, ka tik sebbâ wakkarâ tam wehl naw meera.

Marri gaudas isklausijees, winsch dsedri atteiza:

„No es pee tahdeem laudim eefchu? Teem jau irr nab-
bagu dakteri?“

„No fchehliga Deewa puffes, mihtais daktera funks!
Nahzeet, nahzeet! Zums taps labbi aismakfahts!“
Marri raudadama luhdsahs.

„Was mannim par to galwohs?“ dakteris faskahbis
atruhza.

„Manna fwehta apfohlichana!“ Marri it bahla no
bailehm atteiza. „Nahzeet, nahzeet, fchehligais funks!
Glahbeet mannim to pehdejo, fo wehl warru pafandeht!“

„Nu, tad fchoreif wehl paluhkofchu.“ Wezzais dak-
teris bahrsdâ atruhza. „Us tahdahm fwehtahm apfoh-
lichanahm muhsu laifos irr flitta tizziba. Swehti un
fchehligi istiktees warr katrs blehdis, un feewifchkeem
affaras mas fo makfa.“

Marri par tahdeem wahrdeem ne drusku nefanno-
johs; bet tif kâ dakteris bija apgehrbees, gahja tee abbi
diwi tanni falligâ waffarâ ahrâ. Brrr! tas falla, ka
tif sprahga ween. Un kamehr wezzais funks lepni fawâ
mihtstâ fashokâ arween jo dſillak eewilkahs eefſchâ, Marri
fawâs plahnâs drehbês tif puhſchlejahs ween un reifu
reifehm taj no dikta falla wiſſi ſohbi notrihzeja. Un
pehz ta fakkama wahrda: jo falſt, jo teff, Marri ar
fawahm weeglahm fahjinahm ſteidsahs tif muddigi pa
to fafalluſchu ſneegu, ka wezzais dakteris ar fawu beesu
faſchoko to ne panahkt newarreja. Beidsiht, kad wez-
zais ruzams deefgan bija isertojees pa tumſchu preeſch-
nammu un ſchaurahm wahjam treppehm, tee eenahza
maſâ maſâ iſtabinâ, kurrâ weena patte teewa fwezzite
degga. Willis no karstuma pahreemts, muldejahs un
blahwahs ar aiſmakfuſchu balſi, ittin ka wiſſi elles
garri to buhtu ſagrahbuſchi, un wezza mahte atkal gruhti
puſſteja un waideja fawâ gultâ.

„Glahbeet, luhdsami, ja warreet!“ Marri brehza.

„Na, na!“ wezzais dakteris nurdeja. „Eſſeet tillkaj
meerigi. Darrifim fo warrefim. Duhſcha tif naw ja-

nolaisch. Us reisi sinnam's wiaſch gan weffels nepaliks; bet arween pamaſ — arween pamaſ.“

Peë ſlimmaja gultas apſehdees, wiaſch raudſija pulſi (pulsahderi) apſpaidija peeri; un wiſſu ar apdohmu apluhkojis, gahja pee galda, us kurra Marri jau bija pehz rohtas nolikkufe Reinholda rakſtamas leetas, ſpalwu un baltu papihri. Wiaſch rakſtija, ſpalwu arween pee ihſſchka atſpaididams, eedſerramas ſahles, kaſ Marrij iſ ſtundas ehdam'a karrote ſlimmajam bija jadohd.

„Zums manni wajadſeja ahtraſ aizinaht,“ wiaſch runnaja. „ſchonakt laikam buhs ta iſſchkirriba (kriſiſ) waj wiaſch eemigs un tad buhs glahbts; jeb — hm —“ wiaſch behdigi nopuhtahs uſluhkodams Marriſ, kaſ palikka bahla ka kibſiſ.

„Ne-iſbihſtees, meitina, ne-iſbihſtees! Duhſchu ne-wajag nolaiſt, ka jau teizu. Deems wehl warr palihdſeht. Wehl pee wiinna wiſſa zerriba naw pagallam. Bet klau! te jau wehl kahds waيدا? Kaſ tur wiinna gulta gull?“

„Af miſhtaiſ daktera kungs, ta irr wiinna wezza mahte. Ruhdſami, effeet tiſ ſchehligi, un pee-eejeet arri pee wiinnas gultas. Arri wiinnaj wehl newajadſetu mirt.“

Wiinnaj newajadſetu! — Deems ween to labbaſ ſinna, waj wiinnaj wajadſetu waj newajadſetu mirt. Nu, redſeſchu, ko wehl warreſchu darriht.“

Peë ſlimmajas gultas peegahjis, un apdohmigi wiſſu apluhkojis wiaſch teiza: „Wahjiba, zits nefas ka wahjiba. Wiinna no bailehm un ſchehluma ſlimma palikkufe; arri newarr wiſſaj jauua wairſ buht?“

„Daktera kungs, ſechdeſmits peezus gaddus.“ Marri atteiza; jebſchu dakteriſ to wairak preekſch ſewis ween bija runnajiſ.

„Ja, ja! taſ warr gan buht. Dohdeet wiinnaj wiſſu, katru deenu labbu glahſiti un tad wahreet wiinnaj ſtipru ſuppi, un juhs redſeſeet, ka wehl atſpirgſ.“

Marri ar galwu paſlannijuehſ, dohmaja us ſawu

un Reinholda masu krahjuminu, un ka tee pee to mih-
fajo flimmibas gan tiks istehreti. Tomehr wiinna ar
to apmeerinajahs: „Laj irr! Kad Deews tif lihdsetu
wesseleem tapt! Mums jau abbeem rohkas, kas pee darba
eeradduschas, un wehl effam jauni.“

Dakteris apsohlidams no rihta atkal atnahkt, ais-
gahja. Wehl paschās durris buhdams winsch teiza:
„Par maksu Suhš neturreet nekahdas ruhpes; man
Suhšu naudas newajaga. Aismaksajet tikkaj tahs sah-
les aptehki.“ Ar to winsch aistaisija durris un ais-
gahja. Bet Marri kluffu nopuhtahs: „Baldees Dee-
wam! nu tatschu atkal weenas behdas masak!“

Wiinna nu apskattijahs sawus flimmajus. Willis
tif schahza ween un pats ar sewi kluffi tschuksteja,
stiprodamees us jaunu muldeschanohs un kleeqschanu.
Wezza mahte bija eemigguse.

„Geschu pee Sehkaaba,“ Marri patte ar sewi runnaja.
„Winsch kassinn buhs tif labs un aistezzehs us aptehki
mannim tahs sahles pahnest. Tik wahjus flimmajus
patte nebuht newarretu atstaht. Teesa gan Sehkaabs irr
gauschi lempis un tihrs nejehgā puika; bet to winsch
mihl, ta liffchanu (pawehli) winsch us wahrda isdarra,
un wehl labba nekā dasch prahtigais. Un mannim
winsch irr labs, to es sinnu. Tikkaj wiinna mahte, es
nesinnu, kamdeht, newarr manni eeredseht, ittin ka es
wiinnaj kahdu kaunumu buhtu nodarrijuse; un tatschu
es wiinnas nabbagu dehlam, kad ween tas pee mannim
eenahzis, esmu mahzijas paharus skaitiht un Deewu
luhgt. Tomehr tas gan notikka tahdos brihschōs kad
mahte nebija mahjās. Nu, laj ka buhdams, paproh-
weschu.“

Wiinna eetezejea gaspaschas Schlichtes kambari. Schaj
wezzitej nebija tur wijs apfahrt nekahda labba flawa.
Winnas spihdoschas schkeeligas azzis, tumšcha frunkaina
peera un wijs gihmis isstattijahs wairak skaudigs un
nikus nekā mihligs un labprahtigs. Schi bija arri ta
patte, kas pa to atslehgas zaurumu skattijahs, kad Marri

ar Willi un wiina mahti par to selta gabbalu, wezzo Frizzi un Witta eekrahteem 80 dahlbereem runnaja un smejhahs, kà to jau effam lassijuschì. Zehkabs wiinnas dehls bija gauscham flimmigs. Rad tam tee breefni-gee krampji usnahza, tad tikkaj wiinnas isballejuschòs waigòs warreja eeraudsicht zilwezibas juschanu un mihlestibu. Jo, laj tas behrns bija, kahds buhdams, mahte wiina to gauschi mihleja, un bailodamahs, ka tas deemschehl nemirtu, wiina to kohpa kà ween sinna-dama. No tam gan warreja noprast, ka wiinaj ween-reis firds bijuse, kas pratta mihleht; bet zaur daschadahn behdam un zittahn pasauligahn juhshanahn taggad tà eemaitata, ka muhscham kurneja pret Deemu un us neweenu sweschu zilweku neturreja labbu firdi.

Schi nowezejusehs gaspascha, laikam zitreis gan smukka bijuse, taggad ar saweem krunkaineem waigeem un mellahn swehroschahn azzihm, sehdeja pee wezza klibba galbina, kam tikkaj bija trihs kahjas, un tas beskajju stuhris pee krahschna peespeests. Netahk no wiinnas us nestaidru krahgiti sehdeja bahls puika ar nejanku samaitajuschòhs gihmi. Schis ar sawahn azzihm tik dikti schkeeleja, ka Marri eekschà nahkoht nebuht newarreja noprast, waj tas us wiinnas, waj us sawu mahti ohtra kaktà skattotees; jo wiinam negrohsijahs abbas azzis us weenu pussi, ka katram zilwekam; bet tahs grohsijahs katra us sawu pussi, un kur katraj patikka. Marrij eekschà nahkoht, schis sawu plattu mutti schschkeeba us smeeschanohs, lehza tad augscham us sawahn teewahn kahjahn, kas tik knappi to plumpa rumpi warreja panest, un nostahjahs Marrij teescham paschà preekschà.

„Ha ha ha!“ winsch skalli ussmejhahs. „Manna Marrijina no ohtra galla. No nu masais Zehpazinsch tewim warretu paklausicht? Mannas dwehselites skaisa pussite!“ Nu winsch kà rittenis schaka pa istabu apkahrt skuddinatees — tihri kà weesulis, un singoja lihds a lehnu balsi:

Mihliga putkite, passattees jel,
Wairaf waj kahds tew mihlinahs wehl?
Bahlī ka nahwe schee waidsiini reed.
Kad tu mann' mihl, tad tee farkani seed — seed — seed!

Ha ha ha! Marrina! ja — Marrina, Tu manna
mihka — mihka! Es to falku un falku:

Kad tu mann' mihl, tad tee farkani seed!

Tā singedams winſch ar ſawahm ſibboſchahm azzihm
ſkattijahs Marrij azzis; un ta laipnigi winnam klah-
tak nahhdama, un winna wahju rohku ſatwerdama, pa-
ſmaididamahs us to teiza: „Zehkab, waj tu newarretu
mannim kahdu masu patiffchanu darriht.“

„Kad Tu mannis mihli, kapehz nē!“

„Tad aisej ſchē ais eelas tanni tuwakajā aptehki
un atneſs mannim pehz ſchihs rezeptes ſahles.“

„Eeſchu, eeſchu, labpraht. Zebſchu gan ſinnu, ka
tahs ſahles irr preekſch ta ſlimmajaja Reinholda, ko Tu
mihl. Sinnu, ja winſch mirtu, ta Tu gauſchu no-
ſkumtu, un tas mannim ſchehl redſeht, tadeht eeſchu,
jau eeſchu.“

Marris ſirds bija tif pilla, ka taj nebija nekahdas
luſtes, nedſ wakkas us ta plahuprahtina plahpaſchanu
klaufitees, nedſ arri redſeja, ka Schlichta gaſpaſcha ſlep-
pen ſmeedamahs ſawas naidigas un ſwebroſchas azzis
winnaſ wirſu metta.

„Nu, mihkais Zehkab, nahz tad,“ Marri luhdſa,
„dohſchu Tewim arri naudas, laj Tu Wilka mahtej
blaſchki Reinwihna pahrneſtu. Man paſchaj nebuhtu
wis wakkas; jāpaleef mahjās pee teen ſlimmajeem.“

Marri ar to ſehnu abbi nu gahja abrahā un neko
le i wairs nedſirdeja to aiſſmaſkuſchu ſmeeſchanohs,
ka ka wahrnas brehſſchana, nelaimi paſluddinadama
winnaus pawaddija.

Reinholda kambari atnahkuſchi, Marri tahdat pirmat
gahja ſawus ſlimmajus apraudſiht. Wilka drudſis bija
drufzin pahrgahjis, neblahdeja (nemuldejahs) arri wairs
tif daudſ; bet peere wehl bija karſta ka ugguns, un

pulse lehza tif leelischki un ahtri, ka to ar wissu ahderi us rohkas warreja redseht, it ka gribbetu pahrsprahgt. Nu Marri kluffinam peelihda pee mahtes gulta: ta liffahs eemigguse. Abbus apkohpuse un safegguse, ta gahja pee funmodes, atslehdsja to walka, isnehma Willa blekku kastiti ahra, un us to ahtrumu nebuht nenoman-nija, ka ta bija weegla. Bet kad wahku atwehruse ta to eeraudsija, tuffchu, tad no bailehm ta ditti eekleedsahs un fahchtukka plahnâ. No tahdas kleegschanahs flim-mais Willis arri usmohdahs, fahka atkal aplam blah-deht un brehkaht.

Tas gahja zaur firde redseht, ka tas kuprains sehns ar sawu bahlu, samaitajuschohs gihmi stahweja blakkam taj nabbagaj nogihbuschaj meitinaj, kas nu raudsija us-zeltees un luhkoht, waj tiffaj nebuhtu pahrskattijusehs. Nr tahdahm azzihm, kas gribbeja zaur to kastiti zaur isfkattitees, ta nu zeeti wissu eekschu isfkattijahs, bet ka jau tuffcha ta tuffcha!

Willis Marris ar to kastiti eeraudsijis sawa blah-deschanâ eesanzahs: „Marri, Marri! Kur taws seltagabbals? — Kur tawa laime? — Kur tawa bruhstes kleite?“ Bet wezza mahte pahrzeetusehs gulleja un neko wairs nespehja, ka gruhsti puhstes.

Marri te manniya, ka wairs nebija lahgi ap firde: prahti fahka juhtees, galwa grohtees un sils un mels palikka preeksch azzihm. Gandrihs bija atkal jakriht; tomehr tihri ar pahrdabbigu spehku ta wehl faturrejahs, atspeedahs pee frehsla lehnes, un tad Zehkabam zeeti wirsu fkattidamahs prassija: „Zehkab', manna nauda irr nosagta! Mihkais Zehkab, waj Tu to panehmis?“ To teifuse ta palikka atkal bahla ka sneegs. Bet Zehkaba azzis tif swebroja ween. Winsch studdinajahs atkal ka weefulis apfahrt Maris preekschâ un singeja:

Mihliga pukkite paskattees jel

Wairak wai fahds tew mihlinahs wehl?

Bahli ka nahwe schee waidstini reed.

Kad tu mann' mihl, tad tee farkani seed — seed — seed!

Tà sîngedams un kà weesulis apfahrt skuddinada-
mees tas mukka sehns, nedf us to pagihbuschu meitu
skattidamees, nedf taj kahdu wahrdu atbiledams, is-
danzoja pa durrihm ahra un prohjam us sawu istabu.
Kad tas lempis durris aiszirta, tad Marri sawu dreb-
boschu rohziu pee peeres peeliffuse nogrimma dsikkas
dohmas.

„Tu schehligs Deems, ko nu darrischu!“ Tà wiina
behdigi nopuhtahs, stihwi skattidamahs. Tad sawas
azzis pagreesa us Willa gultu. Tas gulleja aismidfis
un puhtahs rahmaf. Wiina noleezahs pahr to un but-
schoja tahs bahlas luhpas. Willis bija eemidfis. Schi
skuhpstischana bija kà debbesigs Serafs, kas meera palma
farru wiinam nonessa. Tad Marri pee wiina gul-
tas pakritta zekos un ar spihdoschahm un affaru pil-
lahm azzihm ta pazehla sawu garru swehtas luhgscha-
nas us augschu.

„Tehws! ja tas warr buht, ta laj schis ruhktais
bikkeris no mannim eet; tomehr ne kà es, bet kà Tu
gribbi! Taws prahts laj noteek!

Es mettohs tawàs Tehwa rohtàs,
Kas newarr atstaht behrniu,
Par furren Jesus zeetis mohkas
Un maffajs grehtu paradu.
Gan taggad behdu witni zekahs
Pahr wissu dwehfel breefmigi;
Tat jakriht teem un janowektahs,
Kad Kungs, Tu wahrdu fazzifi!

Tà Marri nopuhtahs tizzigi, un tad patte pee fewis
runnaja: „Buhš wiss labbi! Deems palihdschahs! Wînsch
paliks weffels, un tad strahdasim abbi, ko naggi nessihš.
Waj tad ne-istiksim? Un warr buht, ka tas mukka
Schkabs atdohd atkal, ko sawa neprahtibâ panehmis.“
Pee Reinholda gultas apsehdusehš, ta panehma sawu
dseesmu grahmatu un lassija to dseesmu:

Kas Deewa waldischanâ dohdahs,
Us wiinau zerre weenabi,
Tam wissu gruhktas behdàs rohdaš

Ta Kunga palihgs brihniſchi.

Ram zerriba irr ſtiprais Deews,

Tas naw us ſmiltihm gruntejees u. t. j. pr.

„Mans Deews! Tewim es muhſcham gribbu uſtizzeetees! — Mans Deews! Tu manni nekad ne-effi atſtabjis, un ne-atſtabſi! — Deews labbi darr' fo darvidams!“ Tahs bija Marris nopuhtas un luhgſchanas ſchahdōs behdigōs behdu pahrbaudiſchanas brihſchōs. Ka brihſcham maſtizziga iſrahdijuſehs, to wianna noſchehloja ar affarahm. Pahrdohmaja to pagahjuſchu laifu un to taggadeju: wiſſōs brihſchōs, un pat tanni wiſs leelakajā kruſtā un nelaimē, kaſ patlabban wiannu pee ſemmes lohziya, wianna eerauſſija Deewa tehwiſchku un gudru waddiſchanu. „Swehtigs irr tas zilweks, kaſ us to Kungu pakaujahs un kuxra zerriba irr tas Kungs!“

Kaſ pee Deewa turrahs,

Behdas tam jeb kuxras

Buhs kà meddum kkuht!

Willim ritteja no peeres leeli ſweedru pilleni, fo Marri ar mihtſtu nehſdraniku arween pamaſ un weeglinam noſlauziya. Un kad firde ar ſwehtahm nopuhtahm un luhgſchanahm bija apmeerinajuſehs, tad weena patte buhdama pahrdohmaja wairak wiſſu ſawu apfahrteju buhſchanu. Ihpafchi us to zeemixeni un wiannas dehlu Marrij krittā ſittas dohmas: Kaſ zits, ka tee Wiſka eetaupitu krahjumixu buhs nolaupijuſchi, un laikam to ſwehtdeemu, kad tee abbi, Reinholds un mahte, pee mannim bija us kaſſeju. Tā wiannaj paſchaj nemannoht firde nopuhtahs. „Ak, ja Sehſabs to buhtu darrijis, ta tam to jau gan peedohtu; tas nabbadſiſch jau naw pee pilla prahta; un brihſcham pats nebuht neſinna, fo darra. Bet man bailes, ka tikkaj wianna mahte naw to darrijuſe, ta irr leela — laj! — negribbu wiannu ſohdiht! — nu — ir wiannaj Deews warr peedoht!“ Brihſniiku apdohmajuſehs, ta jo prohjam ar ſewi tā runnaja: „Bet, kad tik deemeſchehl neapgrehkojohs! Warbuht ka Reinholds, mannim klaht neeffoh, ſawā muldeſchanā to naudu no kummodes buhs

isnehmis un zittur fur nolizzis; — bet nè! kummodes atflehga jan arween manna kabbata. — Nè nè! ta nauda irr pagallam! Bet ko nu darrischi, ja Deews lihdsetu Willim abbeem ar fawu mahti atwesseletees? tad tohs wajadshehs kohpt; bet fur nu nemfchu to kohpjamu? Mums pa wisseem wairs naw ne dahlderis pee dwehfeles!“ Ta behdigi dohmadamaj winnaj eekritta prahata tas gaddijums ar to wezzu fungu, tanni aufsta Dezembera waffara, kad dabbuja to selta gabbalu. Gan sinams, tas seltagabbals bija to paschu zellu aisgahjis, fur Witta wiss krahjums; tomehr tas winnaj atgahdinaja ta wezza funga wahrdu: „Sad Zums kahdureif palihdsibas wajaga, tad nahzeet us pilli, un prasseet pehz ta wezza Frizza.“

To atgahdajusehs, winna patte few eedrohshinaja: „Zilwefa behrens — meitens! janemm' duhschu! Duhshigeem Deewa engeti stahw flahst un teem palihds! Nu mannim tahs leelafahs palihdsibas wajaga, un tadeht irr ihstems laiks taj aizinaschanaj paklaufiht.“ To runnajuse winna apnehmahs nahkofcha deena, kad dakteris sche buhs bijis, kohshi apgehrbtees un tad aiseet us pilli tur usmekleht wezzo Frizzi, ka tas funks pats sewi bija nosauzees. Schahdas dohmas winnas ar kaudsi behdu pillu dwehveli arween pamas apmeerinaja, winna peegahja pee lohga. Gaismina wehl nebija aisfwhiduse un no tuweja basnizas tohrna pulkstens patlabban fitta tschetri. Debbesh bija dsihdra, swaigsnes zaur to falligu gaisu mirdseja tif prishas un mudras ka dsihwas un safallis sneegs no swaigsnehm atspihdedams wisoja pa jumteem.

Marri rohkas salikkuse un azzis us swaigsnehm pazehlfuse dikti nopuhtahs: „Ak! kas sinna, zil tahdu naw, kas scho nakt tapat ka es pee mihto flimmajo gultahm wahke! Un warbuht, dasch wehl nabbagaks par manni zerriba un eepreezinashana. Mithtais debbesu Tehws! stiprini un fargi tu katru, ka Tu manni fargajis un stiprinajis!“

Lehnitinaam ta lihda pee Wilka mahtes gultas un to nosklibdejuschohs dekki taj atkal wirsü uswilkdama to apfedsa. Tad nahts lampi isdsefdama eededsinaja swezzi un apsehdahs wezzä lehnkrehflä pee Reinholda gultas; eeslehja galwinu weenä stuhri, un zauru nahti us kahjahn nomulluse — eesnaudahts.

Kohscha rihta blahsmina eespihdeja pa lohdsianu, kad winna druszia, jo eespirgusehs atmohdahs. Melli un beesi sneegadebbeschi bija uswilkuschees augfcham un jau rettas leelas parflas fritta un trihzedamas peekehrahhs pee apfalluschas lohgaruhtes farmahm. Marri manni-dama ko mihtstu pee kahjahn un no aukstuma pahrenenta tä farahwahs, ka wissi sohbi nosklibbeja. Winna pasfattijahs us semmi un eeraudsiya appafsch lohgaehnas plahnä pee farahm kahjahn leelu melli gubbu; — un kas tas bija? — tas nabbaga mukka Zehkabs. Nahts Kittelitis tikkaj muggurä, ar pahrsalluscheem lohzekkeem, galwu lehnkrehfla kahju lihuma eespeedis tas sehdeja tur wissu to laiku, kamehr Marri bija snauduse. — Gauschi par winnu eeschehlodamahs Marri ar behdigu balfi eesauzahs: „Zehkab? — wai Zehkab? Ko tu sche darri?! Nabbaga sehuin, ej farawä gultä; Tu jau effi gluschi nosallis!“

Ar nosalluschahm luhpahm tas atstohstijahs pretti: „Wai Tu manni miht, Marri? Luhdsama, nenihd jel manni!“

„Es tewi nenihdu, mihtais Zehkab! un arri nenihdu, faut Tu mannim fauna darrijis!“

„Es to nedarriju! — Es to faunu nedarriju! — Es to faunu nedarriju!“ winsch brehza ar drebbofchahm luhpahm. „Nè, nè! Es to ne-esmu darrijis! — Ja Tu mann' negribbi usdoht, ta“ — pazehlees un kluffi pee Marri aus ta tschufsteja, — ta Tewim gribbu fazziht, kas to darrijis: — manna mahte! — Bet Tu, mannas dwehseles puffite“ winsch smaididams un Marrij bailigi azzis skattidamees wehl peeteiza, „ne-usdoht manni mahtej, ka es to teizis; tad winnu eemestu zeetumä, un

winna irr tatschu manna mahte!“ Tad fà bailigs fak-
kichts tas lehza pee durrihm un nokritta apgihbis plahnà.

Marri uslehza, nehma ettika glahsiti un no ta druszia
tam eepillinija muttè. Nu winsch pamohdahs, atwehra
azzis, un fahka ar aismakfuschu balsi fawu eeraftu mel-
diuu siageht:

Bahli fà nahwe fchee waidsiini reed;
Kad Tu manni mihl, tad tee farkani seed — seed — seed!

Wairaf winsch nespehja; frampis tam aisslahpeja
balsi un winsch frakfchleja fa mirreis; azzis pahrgrohfi-
jahs un puttàs nahza pa mutti abrà. — Marri ne-
sinuadama, fo te nu darriht, tezzeja eefschà pee Schlichta
gaspaschas kas wehl pufs aismiggufe gultà gulleja, gan-
driht us tahdu paschu wihsi no fawa dehla fapnodama, un
Marri raudadama teiza: „Schlichtene mihta! Suhfu
dehls irr flims muhsu istabà. Winsch laikam fajukfu-
schà prahtà tur eefuhlees. Us rihtapussi es druszia ee-
fnaudohs; un kad atmohdohs, to eeraudsiju fasklimnuuschu
gullam pee mannam fahjahm.“

Sawas plattas mellas azzis fà puhze isplettufe un
pitti Marrij wirsi fhattidamahs ta fahka brehkaht un
schkendeht: „Tu raggana! — Tu wella mahte! Tu
mannu behrnu apbuhrufe! — Kamehr winsch Dewi ee-
raudsijis, tamehr winsch neko zittu wairs nemihl fà Dewi!
— Ne fawu paschu mahiti winsch wairs nemihl! Winsch
runna un siage un fapno no Dewis ween, un no Dewis
ween! — Wiffas winna meefas paleef jo deenas jo
wahjas, Dewis deht! Tu nolahdeta wiltiga bahba, kas
Tu mahtehm behrnus krabpi nohst! — Nolahdeta Tu,
un wiffi fo Tu mihl!“

„Nelahdetees wis tà mihta!“ Marri meerigi, bet
dsilli firdi apbehdinata atteiza. „Das lahsts krittis us
Zums un us Suhfu behrnu atpaffak. Nahzeet labbat
un weddeet fawu behrnu gultà; zittadi winsch turpat
nomirs.“ To teikufe Marri gahja pa durrihm abrà.

Ruhfdama un ar drebbofchahm rohahm Schlichta
gaspascha apmetta leelu willas drahnu apfahrt, un stei-

dsahs Marrij paffat. Kluffinam ta fagrahba fawu behrnu pa widdu un wilka to probjam us fawu kambari. Tur ka mehna ta nofehdahs us frehfla pee winna gultas un flattijahs ar stihwahn un naidibas pillahn azzihni us fawa behrna famaitajuschohs gihni, kas zaur to flimmibu bija palizzis wehl jo nejaukaks.

Marri fawus flimmajus atkal apluhkodama un tohs redsedama wehl faldi duffam, tohs peekohpa un apfesda un tad tezzeja us to jau waffar Zehlabam rahditu netahnu aptehki. Par teem pahrudesmits kappeikeem, kas wehl paschaj bija, ta nopirka frampju=droppes, un pehz daktera rezepes apstelleja sahles preeksch Wilka, fo tam eedoht, kad tas atmohstohs un sahktu atkal blahdeht. Tad winna steidsahs atpaffat un pee wezzas Schlichtenes eegahjuse teiza: „Schè Schlichta gaspascha, Zums sahles preeksch dehla; warbuht ka lihdsch.“

„Gj pee johda ar fawahm sahlehni, raggana! Waj tu mannu behrnu wehl gribbi nojipeht?“

Marri par tahdeem wahrdeem ar fawahm bahlahm luhpinahn schehligi pasmehjahs, un tad pa durrihm abrà eedama teiza: „Tahs jau frampju=droppes no aptehka. Warreet drohschi bruhsteht.“

Bet ta wezzaja no paffakas atruhza: „Deeki! Preeksch tahda frampja naw nekahdas droppes.“

Marri fawâ kambariti atkal eenahjuse nopurrinadamahs teiza: „Ta bija behdiga nakts! Taj Deems tahdu wairs nedohd!“ Tad fawus flimmajus apluhkojuse, ta nomettahs un Deewu peeluhguse, muddigi ween apkohpa fawu masu mahjas buhschanu.

Pret pufsdeenu atnahza dakteris. Ar fawu tumfchu peeri un flahbu gihni wiffu pee Wilka pareisi apluhkojis un schurp turp, ausi peelidams, isklaufsijees, winsch teiza, ka warroht gan zerreht, ka wehl palikschoht dsihwotais; tik no tam jafargajotees, ka flimmiais atmohsdamees nedabbu isbihtees, neds par fo fahschelotees, tad flimmibâ atpaffat atfrittis, bes schehloschanas buhschoht jamirft, u. t. j. pr. Urri wezza mahte wehl nemirfchoht.

Dakteris druszia apsehdaßs un Marri drohßchu prahtu
 ðanehmufe wiinnam isteiza wißfu, fo pagahjußchâ nakti
 bija peedßihwojufe. Ka wakkar= wakkara Zehkabu pehz
 ðahlehm ðuhðidama, un gribbedama naudu lihdß doht,
 Wilkâ kummodê wiinna kaßtiti, fur til un til naudas
 eetaupijis, atraddis tußßchu; kaßds Zehkabs pee ðehis
 wiinnas paßrbihßchanas islizzees; ka ta wiinnu ðhorihð
 atradduße pee ðawahm kaßjahm gullam, un pehz runna-
 dams paßs isteizis, kâ wiinna mahte to naudu pañeh-
 muße u. j. pr. Tad beidßoht wehl arri to, ka preekßch
 seemas= ðwehtkeem ðalligâ wakkara, us eelas kaßtizees
 ar wezzigu kungu, kaß wiinnu apßchkaßkoßis ar ðeltagab-
 balu, ðauzees par wezzo Trizzu, un lizzis, kaß waijadßiba
 ðpeeschoht, laß to apmeklejoht, un ta wehl, kâ mehs to
 jau ðinnam.

Dakteris to wißfu dßirdeßis, ðattijahß Marrij daudß
 jo zeetaß azzis, ispuhta ziggara duhmus garri no muttes
 ahrâ, un tad lehnam un dohmadams teiza: „Hm! hm!
 par to naudu? Waj newarretum to wezziti druszia par
 to paßrkaßßinaht?“

„No Deewa pußfes, to nedarreet, daktera kungs!“
 Marri eefauzahß. „Wiinna tad ðahktu btautees, ka wißß
 namß plihßtu un mußßu ðlimmajus un wißßus kaudis is-
 beedetu. Zerru arri, ka wiinna drihßkaß mirtu, neka teiftu
 to darrijufe. Laß labbaß paleek wißß klußßu. Kaudßi-
 ðchu labbaß wehlaß ar labbu to no wiinnas isdabbuht;
 warbuht zaur to dehlu. Bet nu Zuhß luhgtu, daktera
 kungs, arri wiinnas nabbagu ðlimmu dehlu apluhkoht.“

„Nu Zums paßcheem taß labbaß kaßinna, fo te
 warreet darriht.“ Dakteris atteiza; un aisgahja Zeh-
 kabu apraudßiht.

No turrenes atpaßkaß un us mahjahm prohjam ee-
 dams, wiñßch us Marriß, kaß to lihdß treppehm pawad-
 dija, teiza: „Tee kraupji tam nabbaga ðehnam wiinna
 wahjus ðpehziinus drihß ðalaufihß; ilgi wiñßch gan wairß
 nedßihwohß.“

„Waj Deewia!“ Marri nopuhtaßß. „Taß kuhß

nabbaga mahtej grühts fittens! Zif es noredsu: ta fawu behrnu mihto wairaf neka Deewu.“

„Tad ta behrna nahwe to atgreesihs pee Deewa. — Tas Kungs pats sinna, fo wiensch darra!“ wezzais dakteris pirmu reisi ar laipnigaku gihmi isteiza.

„Af! tas Kungs sinna pateefi, fo wiensch darra!“ Marri no wiffas firds nopuhtahs.

Behz masa brihtina dakteris knaschi apgreesdamees praffija: „Meitina, waj Zums naudas wajaga?“

Marri nofarka. Wiensch iswillka fawu malku un taj eedewa diwus zeetus dahlderus.

„Tohs Zums leenu,“ wiensch teiza. „Kad teekeet pee naudas, tad atkal mannim atdohdeet. Nekaunetees neko no mannim; esnu wezzigs wihrs. Bet to Zums peeteizu: To wezzu Frizzi ne-aismirsteet; tas Zums wehl labbaß palihdschhs, un taggad Zums palihdschas wißwairaf wajaga.“ To teizis wiensch zeppuri galwä lifdams grohsija, kas pee wianna dauds fo nosihmeja; un tad ardeewas atdewis, aigahja.

Willka mahte patam bija atmohdusehs un strehba gahrdis to suppi, fo Marri patlabban bija iswahrijuse. Willis Reinholds wehl gulleja zeeti; un kad mahte dsirdeja, fa dakteris teizis, fa druszia eetohd us labbumu tad gardines no fawas plattas gultas atschkhruse wakkä, ta ar mihligahm mahtes azzihm skattijahs us fawa dehla gultu un rohkas salikkuse Deewu flaweja. — Marri gribbedama aiseet faweem mihkeem flimmajeem nopirkt kahdu druszia gallas, wihsna, un wehl zittas tahdas leetas par eespiridsinafchanu, luhdsa mahti apskattitees par Willi, fo darrihs, kad usmohdisees; un tad durris aishelguse aigahja, ta dohmadama: „Waldees Deewam! Rahdahs, fa eet us labbumu! — un taggad mannim atkal tatschu til dauds naudas, fa schinni leelä nohtë istikschohs. Fa nu wehl kehniensch — jo tas jan teescham buhs tas wezzais Frizzis — fawu apschlichanu turr, un mannim schinnis behdas palihds, ta Willim, eekam tas gluschi weffels paleef, ne wahrdinu no tahs

nelaimes neteifchu. Turrefchu tiffaj arween drohfchu duhfchu un tas wiannu fawâ flimmibâ, wairaf ftiprinahs neka fahles; — finnamis, ir tahm fatwu gohdu dohdu. — Ja pehzaf fatwu naudü arri nedabbujam, ta par to nebuht tif warren neko nebehdafimees un tſchakli ſtrahdani un taupidami gan iſtikfimees!“

Mahjâs pahrnaktoht, Willis jau bija atmohdees. Ar gauſchi mihligahm un pateizigahm azzihm wiinfch Marris uſluhkoja, tatschu wehl neweenu wahrdinu neſpehja iſrunnaht. Wiinfch ar azzihm un rohkahm rahdija, ka gribboht Marris rohku fatwert. Wianna to paſneegdama, kâ mihligis engelitis pahr wiannu noleezahs un to noſkuhpſtija. Willim us tam tuhdat azzis atkal aiſkritta, un wiinfch it kâ mihligôs ſapnôs druszia paſmehjâs. Marri wiannu ſafeggufe, gahja fluffinam krahfni eekurrinaht, un tad fataiſitees us pilli eet.

IV.

Rehniinfch fehdeja fawâ kambari un rakſtija, galwu dohmigs rohkâ atſpeedis. Spalwu us rakſtannu kaſtiti nolizzis, wiinfch nopuhſdamees noſauzahs: „Dſihwiba naw nekas zits, ka nemeers! — nekas zits ka gruhribas un nepateiziba! — nekas zits. — —

Te kambara ſullainis eenahza, un ſemmigi paſlanijeſ teiza: „Majeſteete! Schè ah râ irr jauna meita, ta luhdfahs, laj kantu eenahkt ar Zumis runnaht.“

„Neeki! — Raj eet prohjam! — Ja kauſchu eenahkt wiſſeem zilwekeem, kas ar mannim gribb runnaht, ta mannim neweenu ſtundianu nebuhs meera!“

Sullainis gahja ah râ.

Marri preekſchiſtabâ ſtahweja un gaidija. Sullaini redſedama tahdu ſaſkabhufchu iſnahkam, ta jau baididamahs praſſija: „Waj drihkſtu ee-eet?“

„Ar Majeſteeti ſchim brihdim newarr dabbuht run-

naht.“ Sullainis dsedri atteiza. So sullaini jau muhscham rahda tahdu paschu duhschu, tahda winnu kungeem. „Zuhs warreet eet!“

„Bet es newarru eet, eekam kehniuu paschu fatikuse un ar to runnajuse!“ Marri nopuhsdamahs atteiza. „Zuhdsami, fackeet wehl to kehniuum, ka es gribboht ar to wezzu Frizzi runnaht, un ka esnu ta Marri ar to seltagabbalu.“

„Muffite!“ Sullainis atnurdeja. Tomehr tahs meitas drohschu un ehrmigu runnu kreetak apdohmajeess, winsch pasmehjahs un teiza: „Nu, schahda johku deht wehl eeschu weenreis eeschâ; ja tad jau mettihis lenzi fakla, tad mettihis.“

Kehniua lambara durris atwehris, tas teiza: „Da meita neleekahs aisdsihtees. Winna us to pastahw, ka gribboht ar to wezzu Frizzi runnaht.“ To teizis sullainis nebuht newarreja no smeekleem noturretees; winsch fakohda luhpas.

Kehniusch pufslibds brihidamees un pufslibds smeedamees pazehla azzis un teiza: „Ro Tu tur murksch, lempi? Kur sche irr tas wezzais Frizzis? — Ro tahda meita sinna no wezza Frizza?“

„To es nesinnu, Majesteete. Bet wianna teizahs, effoht ta Marrija ar to seltagabbalu, un irr pee tam til behdiga — til behdiga, ka.“ —

„Nu, tad fauz wiannu eeschâ! — Afschi!“ Sullainis ka fimberis pa durrihm ahrâ.

Zuhdat winsch atkal durris atwehra, un lehntinam un ittin pasemmigi pa durrihm eeschâ eelihda bahla, bahla meita ar gauschi noraudajuschahm azzihm un apstahjahs pee fleegschua.

„Was effect, un fo gribbeet no mannim?“ kehniusch bahrgi usfaunza; bet tad ar sawahm gaischahm azzihm to arri tuhdat pasinna; jebchu wiannas azzis zaur tahm behdahm bija palikkuschas dikti wahjakas.

„Al kungs!“ Marri pee wianna kahjahm semmê kris-

dama un raubadama luhdsahs. „Alf kungs, palihdseet mannim! Zittadi no behdahm un raisehm ja-eet pohstâ!“

Tohs waigus, fo tanni wakkara bija redsejis tif frischus un seedofschus kâ rohses, taggad tif bahlus, smalzius un noffummuschus redsedams, kehniam firds par to gauschi eeschehlojahs. Bes tam winnas ustizigs un gohdigs prahts un weenteesiga meitas newainiba, kehniam no ta wakkara wehl bija tif gaischâ peeminaâ, ka to wissu pahrdohmajohht, winsch to newarreja un newarreja atstunt bes palihga, un tadeht nu ar dands leh-nigaku balsi waizaja:

„Ro tad gribbeet no mannim?“

„Wissu scheligais kehni!“ —

„Was jums teizis, ka es kehniensch esnu?“ Kehniensch to pahrsauza.

„Alf, kad to wakkaru no Jums ar to seltagabbalu apschinkota mahjâs pahrgahju, un sawam neredsigam tehnam to wissu isteizu, fo Suhhs ar manni runnajuhschi ka Jums bijuschas tif gaischas azzis, kas tibri paschâ firdi warr eeskattitees eeschâ, un ka Suhhs pehdigi par wezzu Frizzi pasiht dewuschees, tad tehws no sawahm wezzahm isdsiffuschahm azzihm affaras rittinadams teiza:

„Das naw zits, ka muhsu kehniensch, tas wezzais lab-bais Frizzis!“

„Nu, fo tad darra Suhhu wezzais tehws?“ Keh-niensch sawu schelumu apshlehdams, zeeti un patumfschi Marrij wirfsu skattidamees waizaja.

„Winisch nomirris!“ Marri nopuhtahs; un taj no jauna sahka karstas affaras ritteht pahr waigeem.

„Nomirris!“ kehniensch nopuhtahs un skattijahs scheligi us to zekôs pakrittuschu meitiam. „Bet par fo wehl tâ gulleet us zelleem? Zelleetees augfcham, jum-prawina! Nu, tuhliht! To newarru eeredseht. Sribhteet zekôs preefsch Deewa, kas Jums wissâs behdâs warr palihdseht! Bet nu isteizeet mannim wissus sawus notiffumms un wissas sawas behdas.“

Marri stahstischamu, fo affaras un schnuksfeschana

arween pabrihscham aiskaweja, fehnisch klausijahs ar labbu prahtu. Un wianna arri isteiza wissu ar tihru weenteesibu un seewischku nenoseedsibu. Isteiza wissu, kas no ta wakkara, kad satikkuschees, lihds schim bija notizzis; nepaslehpä neweenu wahrdu, fo Reinholds bija runnajas, arri to nē, ka tas bija errojees, ka wianna tif sebbā wakkarā kahwusehs no wihrischka saturretees u. t. j. pr.; stahstija arri par to fahdsibu, zil tas weeglais Zehpazinsch par to isteizis, un ka tas taggad arri flims effoht. Wissu, wissu ta isteiza; un kad nekas wairs nebija, fo teift, tad us fehnian, kas ne azzi nenomesdams ar abbejahm aufihm zeeti us wianna stahstischannahm klausijahs, ar sawahm gaischahm bruhnahm azzihm drohschi ustizzigi usskattidamahs un rohkas salikkuse luhgdamahs waizaja: „Nu, waj Zuh's palihdseseet?

„Bet meita, kas mannim galwohs, ka Zuh's taihuibu stahstijusch? “

„Af zeeniga Majesteete!“ Marri gruhti nopuhtahs. „Kahdas leezibas te wehl wajaga! Waj es mellotu, kad nahwe draudedama jau stahw preeksch durrihm!“

„Nu, tad lihdseschu gan; jo Zuh's mannim leekatees gohdiga un newainiga meita. Schē tee Zums panemti 90 dahlberi, un kas te wehl irr pahraf, tohs arri warreet paturreht. Un kad Zuh'su bruhstgans buhs atkal weffels, un warbuht, zaur to ilgu flimmibu, ka jau arween mehds gadditees, sawas kundes buhs pafaudejis, tad — — Bet“ wisch eesauzahs, it ka wiannam kas wehrtigs prahtā eekristu — „kausees meitina, kam negahjeet us polizeju un nelikkeet tahs atraitnes kambariti ismekleht?“

„Schehligais fehnian! ka tas isskattitohs, ja tas behrns sawu paschu mahti buhtu usdewis! Un pee tam wisch arri naw pee ittin pilla prahta. Turklaht Zehkabs manni gauschi luhdja, laj wianna mahti nedarra nelainigu; un pahw wissu to ta ismanniga wiltiga seewagan buhs to nandu jau tahdā drohschā weeta nolikkuse, fur to newarretu atrast. So ka jau teizu, ta us blehdibu

irr sohti ismanniga, un laj ar tahs nefinn ko darra, neteifs, ka to darriuse. Turklaht negribbeju nekahdu dumpi taifih, laj Reinholdu ne-apbehdinatu. So dakteris teiza: tik drihs, ka winsch dabbuhs fashedlotees un atkritihs atpaffat tai flimmiba, tad tam jamirst.“ Brihsninu fluffu palikkuse Marri wehl jo prohjam ta teiza: „Zerru, ka pehzaf ar labbu winnu peedabbuschu, to fagtu nandu atdoht; un tad, mans shehligais kehnia, Zums gohdigi atpaffat atnessifichu wiffu to nandu, ko taggad mannim leenejuschi.“

„To warreet darriht,“ kehniensch ihfi atteiza; un pats appafsch sewim pasmehjahs par tahdu behrnigu weenteesibu.

Marri nu gribbedama greestees us aiseeschanu, fawehra kehnia rohku, to pabutschoh. „

„Eij, ko neekojees!“ Kehniensch dsedri usfauza. „Ej us mahjahm, un ne-atstahj flimmajus tik ilgi weenus paschus.“

Marri sabihjusehs un nofarikuse paklannijahs dsilli; un tad lehni ta teikdama: „Deewa baggatiga shehtiba laj nolaischahs pahr manna kehnia galwu!“ winna aisgahja.

Tik ka winna durris bija aistaisijuse, kehniensch schkindinaja, un tas pats pirmais sullainis eenahza.

„Ej taj meitaj paffat un leez wehra to nammu, fur ta ee-eet!“

Sullainis fluffi paklannijees, aisgahja. —

„Ta bija ihsta atduffas stunda!“ Kehniensch pats pee sewis runnaja. „Tahda branga meita! Tahdas newainigas azzis, tahda weenteesiga un ustizziga dwehsele! — tahda warr firdi eespirdsinahrt!“ —

Marri tur tik ilgi nofawejusehs, wairaf tezzeja nekahja pa pils treppehm semme, un tad pa eelahm un gattahm us sawahm mahjahm. Azzis taj spibdeja no preeka, un us winnas mudru gihmi waidfiri sahka see-deht ka rohsites, kad kahpa sawa juntu kambariti eesfcha.

Un rau! Tur preeſchâ pee Wilka mahtes gultas, jauna freilene zehlahs augſcham no frehſta un nahza paſmee-damahs Marrij pretti.

„Labdeen, mihta!“ ta teiza un ſneedsa taj brihno-damahs Marrij ſawu baltu rohziſu. „Mans tehws, dakteris Heinels manni ſuhtija apluhkoht, ka Zums un Zuhſu ſlimmajeem klahjahs. Un tad wehl Zums ſche ko atneſſu. Tehws Zums ſuhta ſchohs diwus blaſchkus reinwihna un mahte atkal zittas atſpirdſinaſchanas.“ To teikufe ta rahdija us kurwiti, ko bija pee durrihm nolikkufe. Tad wehl jo prohjam wiſſa laipnigi ta teiza: „Mihta meitina, Zums klaht nebuhdamaj, apluhkoju Zuhſu ſlimmajus. Tur tas jaunais zilweks gull ſaldi un kohſchi, un ſchê wiſſa mahte irr no ta preeka ittin mudra palikkufe.“

Tahdi preeki un tahdas ſwehtibas Marrij bija gandrihſ padauds, un patte nemas neſinnaja ka tohs wiſſus ſanemt. Un ta tas jau irr: kad behdas nahk, tad nahk tahs ar barru; un preeki ſwehtibas arri nenahk weeni paſchi. Ar preeku pillahm un Deewa bihjiſahm azzihm wiſſa ſtattijahs taj jaunaj freilenej azzis un ar pateizibas pillu dwehſeli eeſauzahs: „Beſauz manni behdu laika, tad es tewi gribbu israut, un Tew buhs manni gohdaht!“

„Tehws wehl ſchodeen pee Zums atnahks. Un ja Zums ko wajaga, ta nahzeet drohſchi pee mannim. Preezaſchohs Zums palihdſeht.“

Marri no preeka un pateizibas bija ta pahraemta, ka wairak neko neſpehja iſteikt, ka „paldees!“ Kad freilene bija aiſgahjuſe, tad mahtej ar preeka aſſarahm rohku ſpaidijuſe, aiſgahja pee ſawa mihta bruhtgana gultas. Willis gulleja meerigi. Gihmis gan wehl bija bahls un eekrittis; tomehr us ta wairs nebija redſami drudſchu twihkumi, nedſ lihku ſihmes, kas pa wiſſu to ſlimmibas laiku wiſſu gauſchi bija apbehdinajuſe. Ittin lehnu muttiti us Wilka bahleem waigeem uſſchmaſtejuſe, wiſſa us mahtes pagreeſuſehs teiza: „Mamma! uſmetteet

pa brihscham us wiannu azzis. Gesechu Jehkabu apraudsicht.“ Ar scheem wahrdeem wianna isgahja pa durrihm abrà.

V.

Trihs neddetas pehz schi laika bija aistezzejuschas. Reinholds no sawas Marris pareisi kohpts jau labbi bija atspirdsees. Marri patte arri jau atkal seedeja ka rohsite un ar sawu kohschu muttiti un gaischahm aztiuahm wiannam mihligi usfmaidija.

Nad Reinholds jau tik taht bija eespirdsees, ka deht flimmibas wairs nebija nekahdas bailes, tad tiffaj Marri tam nehmahs isteift wissu to nelaimi un behdas, kas wiannaj pa to laiku usgahjuschas, un tapat arri ta kehniaa un daktera palihdsibn, un preeku, fo nu atkal pehz tam peedsihwojuse; un pee tam neween wiannas mitte tohs wahrdus isteiza, bet arri azzis un wiss wiannas gihmis runnaja lihds, ta ka Reinholdam to dsirdejuscham reisu reisehm bija ja=eefanzahs: „Nabbaga meitina! kas Dew mannis deht bijis ja=iszeesch! Zif dauds Tu pastahwigi zihnijusehs! Deews laj Dewi par to swehti! Deews laj Dewim to atmaksa, mihka meitina! Deews sinna, kas ar manni un mannu wezzu mahiti buhtu notizzis, bes tawas palihdsibas!“

Marri wiannu par to firsnigi pasmeedamahs nobutschoja, un sawutta debbesigu preeku sawa firdi.

Behz brihtina wianna teiza: „Bet nu Reinhold, paldees Deewam! nu mannim wairs nebuhs wajadsigs pee sawas gultas wahkeht. Tu nu paldees Deewam jau pufslihds weffels; tadeht es nu eeschu prohjam, kamehrtas laiks nahs, kurrà mehs us muhschu tiksim sawee-noti. Gan tas kambarihts, kurrà mehs ar tehnu pirmaf mahjojam, taggad zitteem isihrehts; tomehr manna sawimneeze, madame Bertrandà buhs teescham tik labba,

un manui us pahru mehnescheem peenems sawa eedsihwè.“
 Uu kad pee schahdeem wahrdeem Reinholda gihmis pa-
 lifka behdigaks, tad Marri jaldi pasmeedamahs teiza:
 „Nu, reds, mihtais Reinhold! ja es schè paleeku, ta
 zaur to mannam labbam wahrdam, kaut arri nepa-
 teefigi, warretu flitta flawa zeltees, un to Tu tatschu
 negribbi.“

„Sinnams, mihta Marri! — bet — —“

„Eche wairs nefahda bet! — tas newarr zittadi
 buht!“ Marri pasmeedamahs atteiza.

„Effi prahstigs, mans mihtais flimneezi! Nau,
 mahte jau arri, gohds Deewam, pufslighs wessela, un
 ta nu Dewi warrehs lohpt. Katrà waffarà, kad sawus
 deenas darbus buhschu pabeiguse, tad us kahdu stundiau
 atnahschu pee Dewim istehrsetees. Waj tà nebuhs
 labbi, mans mihtais Reinholdia?“

Willis ar galwu gan pafflamijahs, to par labbu
 apleezinadams, tomehr azzis bija un palifka behdigas;
 jo winsch nomannija, zit wianna firds tad paliks ween-
 tulliga, kad Marri buhs aischajuse. —

Marri aischaja.

Wehl tanni paschà waffarà Marri, kà jau arween,
 eegahja fluffinam Schlichtenes kambari. Jau ahrpufs
 durrihm ta fadsirdeja to nabbagu flimnu Zehkabu gruhiti
 krahlschlejami. Lehnitiam ta peegahja pee wianna gultas
 un uslifka sawu rohku us wianna peeri.

„Marrijina no ohtra galla!“ winsch, bes ka azzis
 atwehris, lehnigi eesauzahs.

„Ja, mihtais Zehkab! Kà tad Dewim nu flahjahs?“

„Labbi, mannas dwehjeles pukkite! Drihs buhs labbi!
 ittin labbi! — Waj tu sinni: tur appafschà — tur
 appafschà!“ winsch palehni tschufsteja.

Nu mahte peenahza pee gultas, un flimmais fahka
 drebbeht.

„Brohjam us mahjahm!“ ta Marrij ar bahrgu
 balji usbrehza. „Dewi ceraugohht, winsch paleek flim-
 maks! Brohjam Tu wiltiga raggana!“

Bet Marri bes wiffahm bailehm taj zeeti azzis fkat-tidamahs atteiza: „Mihka Schlichta gaspasha! Waj ta warreet runnaht pee fawa mirreja behrna gultas?!“

„Wels laj Tew. — Tu nolahdeta! Tu nejauka fkaugu meita!“ Tà nobtahwufehs ar deggoſchahm azzihm ta eelihda fawâ krahſchua faktâ, un gribbeja atkal ſptant jaunus lahſtus ahra, kad patlabban flimmais Zehpaziſch ar wiſſu ſpehku, fo neweens nezerreja, fazehlahs ſtahwu un ar lehnu, bet wairaf garrigu neka laizigu balſi ſauza: „Meers! meers! meers! debbefu engeti patlabban kaphj ſemmè!“

No gihmja tam bija tas leelakais nejaukums noſuddis. Azzis fkatijahs taiſui un tannis ſpihdeja wairaf garrigs neka laizigs ſpohſchums. Behz tahdas ſwehtas iſſaukſchanas wiſch brihſniuu palikka kluffu, un wezzaja ſehdeja faktâ kâ ſaſtinguſe un ne azzi no wiinna neno-laida. Behz tam Zehkabs ar ſawu plattu mutti paſmehjahs mihligi kâ behrns mahtes flehpi un tad lehni, kâ pats preeſch ſewis ſahka ſawu wezzu ſingi:

Mihliga puſkite, paſſattees jel,

Wairaf waj kahds Tew mihlinahs wehl?

Bahli kâ nahwe gan waidſini reed

Kad tu mann' mihl, tad tee ſarkani ſeed — ſeed — ſeed!

Ar ſcheem perſchineem wiſch iſdſeedaja ſawu nahwes-dſeeſmu. Nahwes engelis, jebſchu neredſams jau ſtahweja pee wiinna gultas. Tahs ſakaltuſchas plattas luhpinas palikka bahlas, azzis ſtihwas; wiſch atkriſta atpaffak. Marri lohziyahs pahr wiinnu — fkatijahs un — redſi, wahjais Zehpaziſch bija — lihkis! —

Ar ſtihwahm azzihm mahte bija fkatijufehs us ſawu dehlu, kamehr tas to pehdigu dwaſchu iſpuhta; tad, bahla kâ nahwe, ta gribbeja pazeltees un pee-eet klaht pee wiinna gultas, bet neſpehja. Wiinnas azzis grehſijahs aplam, ta greeſa ſohbus, luhpas kuſtinajahs, bet neſpehja neweenu paſchu dſirdamu wahrdu iſrunnaht. Tà wiinna ſehdeja lihds treſchaj deenaj, nedſ fo ehſdama, nedſ fo dſerdama, nedſ gulledama. Neweens ne-

drihſſteja winnaj klah̄t eet, ja to negribbeja no jauna eekaitinaht, un kad Marri winnaj azzis usmetta, tad ta palikka trakka. Taj to nelainigaju nekah̄dā wihsē neeekaitinatu, tad Marri wiſſu, kas us behrehm bija waja=dsigs, ſataiſija Reinholda kambari, un Wilka mahte to wahju lihki eefahrkaja. Kad behrudeena bija klah̄t, un lih̄kuneſſeji ſahrku jau ſanehma aisneſt un ſemmej at=doht, kas taj peederr, tad ta ſaſtinguſe mahte neſcheh=ligi eekleegdamahs nokritta gar ſemmi.

Nu to eelikka gultā, un tur wiinna ſagulleja aſtonas deenas, nedſ ko runnadama, nedſ waidedama, nedſ ko no barribas ſawās eekſchās eenemdama; ſahles ko dak=teris Heinelis winnaj parakſtija, un ko wiinna bes nekah=das teepſchanahs eenehma, bija wiinnas weenigs uſturs.

Kah̄dā wakkarā, kad pawaffara weh̄jſch ittin nepa=tiſkami pee tahs wezzas ehkas durrihm ſchnahza un drizzinajahs, (tas bija Merza pehdejās deenās, jo tanni gaddā ſeema bija agrak ſawu waldiſchanu nolikkuſe) tad ta wezzaja pazehla ſawu aiſſmaſkuſchu balſi un Wilka mah̄ti luh̄dſa, laj ta ataizinatu mah̄zitaju.

Mah̄zitaſ atnahza, un wiinna gribbeja weena patte ar to kluffi ko runnaht.

Marri jau manija, ka tahs wezzajas pehdiga ſtunda buhs nahkuſe, un tadeht wiinna mah̄zitaju luh̄dſa, laj tas to mirreju ar wiinnas ſalih̄dſinatu, mah̄zitam iſ=teikdama, ka wiinna lah̄dejuſehs. Jo tahdi lah̄ſti, kaut gan no ſaunas nuttes un ſirds nahkuſchi, tatschu war=retu wiinnas ſirdi daschōs brih̄schōs ſawā muh̄ſchā ap=gruhtinaht. Mah̄zitaſ to apſohlija, un wehl peeteiza, ka tad, kad wiinſch peeklappeſchoht pee ſeenas, Marrij buh̄ſchoht nahkt tanni ſlimmaju tumſchā kambari eekſchā.

Mah̄zitaſ eekſchā eegah̄jis to nabbadſiti eeraudſija us gultas gullam tiſ nonihkuſchu, ka nebija wairak, ka ſauli un ah̄da un tiſkaj tahs leelas mellas ſpohſchas azzis wehl groh̄ſijahs ſchurp un turp. Beidſoht ta it ar wiſſu ſpehku tahs pagreeſa us mah̄zitaju un ar dreb=bedamu balſi teiza: Tehws es preekſch Deewa un zil=

wefeem gruhiti apgrehkojees! Waj gribbeet us mannim klaufitees?“

„Labpraht!“ mahzitais laipnigi atteiza. „Issafkeet tiffaj wiffu, kas Zuhfu dwehfeli nospeesch. Kamehr wehl dsihwiba kaulos, tamehr pee grehku noscheloschanahs un atgreefchanahs wehl naw pa wehlu! un Deews irr mihlestiba!“ Ar scheem wahrdeem wiasch brihnischfigu un pastahwigu eepreezinaschanu isteiza.

„Deews irr mihlestiba!“ Slinnaja nopuhtahs. „Ja wiasch tohs grehkalahstus no mannas firde nennem, tad ta nekad newarr apstahtees puffteht!“

„Kunnajeet drohfschi ar manni!“ mahzitais taj peerunnaja. „Zuhfu bals ir wahja, Zuhfu stundas warbuht jau skaititas, un Zums kas sinn, wehl schis tas gukt us firdi, kas japahrlabbo?“

Nejaukas frunkas wehl pahrsfrehja pahr tahs mirrejas gihmi, bet atkal drihs pasudda; un tad ar aissmafkufchu un raustidamohs balsi ta eesahka ta gaustees (fuhdsfetees).

„Biju gohdiga ammatneeka meita, un mans tehws ar sawa waiga sweedreem ehda sawu maifi. Brihscham winnam ar leelahm ruhpehm bija jazihnahs; jo dauds naudas istehreja pee mannas audsinaschanas: fuhstija manni labba, bet arri dahrga skohla un apgehrba ka bagatu kauschu behrnu. Es augu un isaugu ka isluttinahts un nikkains behrns, kas par sawa tehwa kahrtu sahka kauenetees. Pee mannas lepnibas arri tas dauds palihdseja, ka gandrifs no wisseem dsirdeju sewi par tohti skaitu flawejam. Tahdi smaidekki mannim tohti patikka. Arween speegeta preefscha kihkejohs, un arri patte eebildejohs, ka tohti skaista. Schahda eebildeschanahs eelehja neleetibas jipti mannas jaunahs fruhstis. Sahku patte sewi flaweht, un zerreju, ka wisseem manni jastawe un jamihl; un ta aismirfu sawas jaunibas newainibu! Mahte nomirra agri; un tad mannim wairs nebija nekahda padohma deweja — nekahda wadditaja! Tehws no smaikitajeem mannas usflaweschanas dsirdejis, un

pats arri manni par ſnuſſku eeredſejis, ſahwa mannim wiſſadu walku. Pehzak gan eeraudſija, ka bija mannim padaudſ wallas us neleetibu padewis, ka es pee nekahda darba nederroht, un palizzis tikkaj nederrigs raddijums; bet nu bija pa wehlu! Wiaſch mannim to pehzak daudſreis ar bahrgumu preeſchâ wilka. Bet zaur to wiaſch manni wehl wairak uſkaitinaja, ſawâ galwâ meſtees. Es wiannam ſpihteju un to ſaitinaju, neko nerehſinadama, ka wianna waigi no ſchehluma bahli palikka; tatschu wiaſch manni wehl pateſi kâ behrnu mihleja. So redſeju, ka tehws manni wehl mihleja, jo palikku wehl wairak lepna un ſtuhrgalwiga. No wiſſahm puſſehm mannim nahza mihleſtibas=ſweizinaſchanas, un jebſchu es ar wiſſeem ſmaidijohs, tatschu weenu es ſirsnigati mihleju — weenu jaunu undropzeeri; bet ka liſſahs, tas manni neko ne-iſturreja. So katru reiſi, kad ſatikkamees, wiaſch ittin auſti un nemihligi ween ſawas azzis us manni uſmetta. Bes tam mannim wehl bija draudſene, ko ſirsnigi mihleju. Ta bija prahtigaka, un zaur ſawu mihligu pamahzigu wallodu ta manni daudſreis noturreja no tahdeem ſmeekleem un jakteſchanahm, kas gohdigahm meitahm neklahjahs; un es wiannu arri paklauſiju. Mans undropzeeris Bachmanns, ko es tik dedſigi mihleju, ſahka ar mannu draudſeni Lawiſi eepaſihtees, un mannim par leelahm duſmahm un reebſchanu wiannas neſmuſſais, bet laipnigs gihmis tam wairak patikka neka mans ſkaiſtais. Lawiſe bija kluffa un lehniga meita, ar gluddeneem gaiſcheem matteem un lehnahm ſillahm azzihm, kas tikkaj maſ uſſittahs kad Bachmanns peepeſchi durris atwehra, waj taj kahdu mihligu wahrdianu teiza. Turpretti mannim bija leelas mellas azzis, friſch gihmis un lohſchi melli matti, ko wiſſi apbrihnoja. So nu Bachmanns par manni neko nerehſinaja, jo wehl trakkal to ſahku mihleht, un liſſkohs to wiannam manniht, ka es ar wiſſu ſawu mihleſtibas karſtumu us wiannu deggu. Wiſſas ſatikſchanahs es wiannu uſſlaweju. Par to wiaſch mannim gan laipnigi patenzinaja, bet tad ar=

ween pagreesahs pee Lawises. Arri redseju, ka Lawise katru reisi druszin nosarka, kad Bachmanns ar manni runnaja. To redsedama isdsiffa manna draudsiba ar Lawises un es apnehmohs to uswarreht. Es skattijohs tikkaj us Bachmannu, puschkojahs preeksch wiinna, un kad winsch kahdu reis ar sawahm leelahm bruhnahm az-zihm brihnidamees us manni skattijahs, tad eebildejohs, ka winsch manni jau eeturrejis un eemihlejis. Tatschu drihs eeraudsiju, ka biju krahpusehs; jo laj winsch gan laipnigi ar manni johkojahs un pasnehjahs, tatschu Lawisi, ko es taggad neganti nihdeju, winsch dauds firsuigati mihleja un peekehrahs pee tahs dauds mihtak neka pee mannim. Es raudsiju wiinna pee Bachmanna aprunnacht, teizu, ka ta flinka un nemihliga un wehl ka neka; un nebuht nezerreju, ka Bachmanns manni tadeht wehl wairak sawa firdi eenihdeja."

Te nu flimmajaj bals s peetrukka, ta brihjnian ap-flussa un tad jo prohjam ta runnaja: „Tomehr Bachmanns wehl pabrihscham flaweja mannas skleistas azzis, un arween wairak tad, kad Lawise bija flakhtu, ko pehzak, kad to eenihdeju, arween wairak nomanniju. Winsch laikam Lawisi gribbeja zeetak isprohweht; bet tahda prohwe daudsreis breefnigi nobeidsahs. Tomehr Lawise palikka flussa un lehniga ka bijuse, un kad Bachmanns pee wiinnas, ka bruhsgans pee bruhstes nahza, tad ta wiinnam, ka arween, mihligi rohku sneedsa, un neds ar az-zihm, neds ar wahrdeem ko pahrmetta. Warbuht (te wiinnaj bals trihzeja) es wiinnu arri buhtu us sawu pussi dabbuuse, kad es buhtu paspehuse walduht sawu dedsigu garru, un paslehpuse sawas nodohmas. Jo tahdi seewischki wihrischkeem reebjahs, kas teem pahr mehru wirsu kriht. Winsch manni jau nekad nebija warrejis mihleht, un zaur sawu nekahrtigu usspeeschanohs, es arween jo wairak tam eereebohs, un pehzak tik dauds, ka winsch weenreis us mannim teiza: „es ne-effoht nekahda labba meita."

Tad ar wissu firdsniknumu eesauzohs: „Ne-esmu

wis tahda schlahpmizze, ka ta bahlazzu Lawise!“ Bet winsch skahbi pasmeedamees us manni paskattijahs, un prohjam greefdamees teiza: „mannu flussu engeliti nekahdi nejauki wahrdi neapfmehreh!“ — Nu redseju, ka man us wiannu wairs nebija nekahdas zerribas un tadeht schku dohmaht us atreebschanohs. Bet te nu mans tehws gabja sawaj senn nomirruschaj seewaj pafkat kappä, un es palikku weena patte. Lustes us darba mannim nebija; un kad wissu to daku no tehwa mantas, kas mannim peekritta biju pahrdewuse un istehrejuse, un neka wairs newarreju istiftees, tad nohte manni speeda palikt par puzzmahkereeti, fo jau jauna buhdama biju eemahzijuusehs, un ar scho animatu nopelniju sawu pahrtikku. Bet manna dwehsele dohmaja arween us atreebschanohs pret Lawises, kas taggad bija Bachmanua seewa. Winsch nu bija pazelts par feldwebeli un mihleja sawu Lawisi no wissas firds. Kad mannim stahstija, zil tee abbi laimigi, un ka zaur to pirmo behrnu wiannu mihlestiba palikuse wehl jo stipraka, tad lahdeju Lawisi, wiannas wihru un wissu pasauli — lahdeju to newainigu behrnu wehl appasch mahtes firds buhdamu. Brihscham palikku tihri ka ahrprahä un wehlejohs sewi un Lawisi nonahweht. Laikem arri wiannus gluschi aismirju; jo no wisseem ka us rohkahm nesta, mannim laime nahze pa durrihm un pa lohgeem, un us atreebschannu wairs ne dohmaht nedohmaju. Ka jau teizu: biju labbi mahzita; warreju skaidri lassiht un rakstiht un mahzeju wissus wajadsigus seewischku darbus. Bet kas manni beidsiht no ta labba zekka nowedda, tas bija romanu (garru mihlestibas= un zittu tahdu stahstu) lassischana. Jo gribbeju tahdeem stahsteem lihdsigi isdarritees.

Nu eepasinnohs ar zittu jaunu zilweku, gohdigu kauschu behrnu, fo mans smukkums un mudrums apmahnija. Das pehz mannis prezzeja; un pee ta weeglas, bes darba deenas pehz sawa prahä zerredama, tam apsohlijohs. Winsch bija skrihweris, un pee man-

nim atnahzis arween teiza, zif karsti tas manni mihle-
joht, ka drihs buhschoht tif dauds eekrahjees, ka warre-
fchoht muhsu paschu wirtschapti eetaisih, un tad manni
prezzeefchoht. No gihnja gan nejauks, wiafch tomehr
bija mans engelis; jo ja tas manni nebuhtu apprezze-
jis, tad pohsta un fauna besdibbini buhtu nogrimmuse.
Sinnams, wianna laipniba un lehnprahtiba (jo bija lahga
wihrs) manni ne-atgreefa wis, nedf arri pahrlabboja,
tomehr pasargaja, ka gluschi flitta nepaliffu.“

Sche flimmaja atkal apfluffa, nopuhtahs grubti,
flauzija ar rohku sawu flapju peeri un tad jo probjam
stahstija: „Es patam deemu pehz deenas aiskaweju
muhsu falaulaschanu. Jo baidijohs wiannu tahdu nejauku
prezzeht, arween sawa leegprahtiba zerredama, ka zaur
kahdu sawadu likteni wehl dabbuschoht sawu pirmaju
flaistu bruhrganu. Tif mutkis rau, irr tahds mihle-
stiba palaidees feewischkis! Dikti gan wairs sawas lai-
mes sawauzeju (Lawisi) nelahdeju, laj sawu bruhrganu
ne-eekaitinatu; bet tadeht jo karstak firdi sawu wiffus
elles garrus kohpa, wiannas laimi samaitaht. Puslihd
arri notiffahs pehz mannas wehlefschanahs. Lawise sa-
wu pirmaju meitinu dsemdeama, nomirra. Tatschu
zaur tam nefo nebiju winnejuse. Pee wiannas ihsti grib-
beju atreebtees, un to nedabbuju; un wiannu, fo es
wehl dedfigi mihleju, trahpija tas lahsts, fo es us
mahti un behrmu biju spahwuse: wiafch pehz ihfahm
laines deenimahm nu palikka weens pats ar to maso
behrninu. Te nu sawa trafgalwiba sawehlohs no jauna
un dohmaju: nu tew laika wiannu preezinah, un eetaisitees
tahs nomirruschahs weetâ. Rittigi gahju pee wianna, un
tam isteizu sawu karstu ne=isdsefchamu mihlestibu us
wiannu; bet wiafch greefa sawu bahlu gihmi no mannim
nohst, nehma sawu masu behrninu no schuhputa ahra, fkat-
tijahs taj mihligi azzis un lehnitinan teiza: Tu esfi no-
lahdehts, Tu nabbadsin! Tomehr Deems Dewi swehti-
jis! Lawi lohzeffischi wiffi irr kohfchi un smalki, tahdi
paschi ka tawaj mahtej. Tas lahsts nekrittis us Te=

wim! un Deews laj pafarga, ka tas deemschehl nekriht us to paschu, kas to us Dewim sptahwufe!" To runajuscham, karstas affaras birra no wianna azzihm us to maso meitiuu; un es patte to redseju, ka tahs birra. Tomehr mannim pee tam nepalikka schehl; bet firds wehl breefmigaki auga us atreebschanahs. Us to, ko papreeksch tik dedsiigi biju nihlejuse, nu brehkdama fauzu: „Nolahdehts Tu, un nolahdehts Taws behrns!" un tad wellischki smeedamahs isfkrehju pa durrihm abra. — Nu labbi redsedama, ka no Bachmanna mannim nefas nebuh8, steidsohs pee Zehkaba Schlichta, sawa faderreta bruhgana, un nu to skubbinaju us laulafchanohs. Sawà kashu deenà schis manni faldigi pee kruhtihm peespeeda un ar no preeka drebbofchu balsi teiza: „Mihla, meh8 dsihwosim laimigi!" — Bet wiansch peekrahpahs. Manna nemeeriga dwehsele nebija ar meeru ar tahdu meerigu mahjas laimi. Sawas fainneezes darbus prahtigi un tiffuschki apkohpt mannim nebija nekahdas lustes; bet tik lassiju nederrigas grahmatas, un sawa lehna wihra krahjumu, kas no nihlestibas mannim kahwa darriht, ko gribbeju, istehreju us neekeem un neleetigu stahiti. Wiansch palikka bahls no waiga, fahka fleppohht un tà rahdijahs, ka wianna wahja neweffeliga meesa schahdas eekschkigas zeeschanas ilgi ne-isturrehs. Tomehr nekahda kurneschana, nekahda pahrmeschana nenahza pahr wianna luhpahm, ned8 kahds dusmigs wahrds no wianna muttes. Un kad manna gruhla stundina nahza, un es ar leelahm fahpehm wiannaam sawu pirmaju dehliuu us flehpju likfu, ko wiansch ar leelahm firdsbailehm gaidija, tad to eeraudsijs, wiansch no schehluma atritta atpakkat; jo tik nejauku gihmi, ka schim behrnam, wianna azzis nemuhscham nebija redsejuschas. Gihmis bija tumfch, famaitajees un tahds bkturdsigs, kahds neweenam zilweka behrnam; mutte leela un azzis schkeeliskas. Wiffa galwa isfkattijahs ka leels punduris, pee kurras tee zitti masi farufuschki un nekahrtigi meefaslohzecki karrajahs, kad tohs uslikka us kiffena.

Slimmajaj bals als atkal peetruhska, ta krahkschleja; un labs brihtinsch aisgahja, kamehr atkal warreja fanemtees us tahkal stahstischanu.

Mahzita is ar gauschu firdsfehllumu noskattijahs us scho nabbagu seewu, kas patlabban jau tuwu pee pascheem nahwes-wahrteem buhdama, wehl sawu niknumu un atreebigu prahtu newarreja gluschi nowaldiht. Winnas leelas, mellas, swehroschas azzis skattijahs stihwi un niknumu pillas us greesteem, ittin ka wehletohs sawu prettineezi wehl redseht un to ar sawahm swehroschahm azzihm aisdedsinahst. Pehz brihtina ta gruhsti nopuh-tahs un tad atkal tiffaj sahka ta stahstiht: „Patte ar sawahm azzihm ilgu laiku to behrnu nebuht nedabbuju redseht; jo pehz ta behrna dsemdechanas biju dauds nedetas tif dikti slimma, ka neweens nesimaja, waj buhschoht mirreja, waj dsihwotaja. Kad pehzak no tahm leelahm nahwigahm sahpehm ta ka druzzin atmohdohs un noprattohs, tad wehlejohs sawu behrnu redseht. Bet Deews laj nedohd, ka es satruhkohs, to eeraudsidama. Dikti eekleegusehs to stuhmu nohst no sewim; palikku no ta fehhluma no jauna zeeti slimma; zerreju, ka mirtu, un arri wehlejohs mirt. Bet Deews to fehhlastibu (jo tad es to par leelu Deewa fehhlastibu buhtu turrejuse) mannim neparahdija. Mannim wehl bija japa-leef wesselam un jadsihwo.

Mannim bija jadsihwo un saws frohpligs behrns ja-audsina! So wairak ar to apraddohs, jo tas mannim palikka mihtaks. Un kahds brihnum: jo winsch augdams palikka nejaukaks un frohpligaks, jo karstaki scho sawu behrnu warreju mihleht. — Mannim ar wissu to frohpliti bija jadsihwo preeksch sawa wihra azzihm, kas par to no kauna un fehhluma dabbuja tahdu breefmigu duffeli ko ilgi ne-iszeeta. Wissas schahdas breefmas gahja mannim pahri; tomehr tas wehl mannim prahta nekritta, ka tee nahwigi lahsti, ko ar wellischku niknumu us Latwisi un winnas behrnu sptahwuse, tahda

wihse buhtu us manni atpakkat krittusch. Manna zeet-
firdiba to mannim netahwa dohmaht.

Mannim bija jadsihwo un jareds behdas us beh-
dahm un schehlums us schehluma! Tas nejaukais, froh-
pligais behrnisch, ko tatschu bes apsinuas warreju mih-
leht, sahka nihkt; bija jareds, ka winsch nowihtha, ka wezza
ruddena sahle, — bija jareds, ka wiinna prahntisch, kas
jau ta mas bija, jo deenas jo wairak sudda un winsch
palikka pufs ahrprahntigs, — bija jareds, ka winsch aplam
runnaja un ehromojahs. Wissas schahdas breefmas gahja
pah mannu galwu, un Deews zaur tahm manni grib-
beja atsaukt atpakkat no ta pasuschanas zekta; bet manna
apzeetinajusehs dwehsele to nenehna wehra — ta nesa-
pratta Deewa balsi!

Wehl weenreis eefsch mannim sazehlahs tahs doh-
mas: raudsiht peelabbinates pee Bachmanna, pee kurra
jau pahru reisi biju smirdote padarrijusehs. Un ja-
fakka, mannim ta bija, it ka kahds neredfams spehks
manni pee wiinna wilktu klah. Es usrunnaju wiinu;
bet winsch ne wahrdu ne sazzidams, stuhma manni noht
— gluschi noht! Nu sahku to nihdeht, un tikpat labbat
nahwigi, zif pirmaf to biju mihlejuse, — nihdeht wiinu,
un tikpat arri wiinna behrnu, ko wiinna kohpschana red-
seju par lohti skaištu un seedoschu meiteni isplaukstam.
Do redsejuse, nihdeju to wehl wairak, un ne dohmaht
us tam nedohmaju, ka kaunaja lahsts us newainigeem
paleef par swehtibu, un kriht atpakkat us ta galwu, kas
to isptahwis!

Weidsiht no nabbadsibas speesta, atnahzu un nomet-
tohs schinni slihta jumta kambarite un ar nabbadsibu un
baddu kaudamahs sche wilktu sawu dsihwibu. Siintahm
reisehm kad bads un truhkums nekannigi pa durrihm un
lohgeem eefschâ skattijahs, mannim jau bija prahts,
pahrdohht sawu pehdeju skaitnumu un wehrtibu us lustigu
dsihwi; laj eetu ka eedams! — un taisni jafakka: tahda
dsihwe mannim patikka. Bet tad mans behrns — mans
nejaukais, frohpligais behrns ar wissu sawu leegprahntibu,

bija mans labbais engelis. Es wiannu mihsleju; un tad wiensch ar sawu lehnigu balsi, kas tas weenigs jaukums un kohschums pee wianna wehl bija, manni par „mahti“ sauza, tad mannim ta bija, it ka gaischa spihdoscha padebbes stahwetu starp manni un teem beskaunigeem grehkeem, kurreem gribbeju padohtees.

Breeksch pufsohtru gaddeem, kurrpneeks Willis Reinholds, kas tepat dsihwo, faderrejahs ar ta Bachmanna meitu Marri, ko wiensch jau no behrnu deenahm bija pasinnis un eemihlejis, un kurreus abbus es turpretti lihds nahwej biju eemihdejuse.

Daudsreisehm waklara krehsluma, kad tee sawus deenas darbus bija pee mallas nolikkuschi, zaur durrihm tohs dsirdeju sawa lambari mihligi kohpa runnajam. Gan newarreju saprast, ko tee runnaja, tomehr nomaniju gan, ka tas bija no mihslestibas un kohpa dsihwoschanas. Par schahdu mihligu kohpa tschuksteschanu starp scheem diweem, firds mannim sprahga no dusmahm puschu, un eeksch mannim atkal atmohdahs tas wezzais atreebigis gars, un teem wehleju wissadu kaunu.

Bachmanns palikka neredfigs. Par to preezajohs; un to neturreju wis par Deewa pahrmahzischamu; bet 1.) par Deewa sohdbibu par to, ka mannu rohku tik un tik reis atstuhmis, un 2.) par to, ka tik un tik reises to biju lahdejis; — zerreju drohschi, ka mans lahsts to spehjis. Redseet, tahda bija manna dabba! — No ta laika Bachmannu ne-esmu redsejuse; jo neredfigs un bes palihga buhdams wiensch neka nespehja sche atnahkt, nedf pa tahm wahjahm treppehm uskahpt; bet wianna meitu, kas schè arween pee Willa nahk, es katru reisi redsejuse, un tik lihds, ka eeraugu wiannas skaištu gihni, kohschas azzis un staltus mattus, tad mannim ka nasis firdi eedurrahs, tehwa gihmis mannim eeksch wiannas preekscha stahw, un firds no niknuma un skaudibas gribb pa mutti isleht abra.

Sawa wellischka naidiba dohmaju atkal us tam, scheem diweem samihlojuscheem wiannu laimi samaitabt; un man-

nim nebuht tas prahta nenahza, ka wehl kahda rohka par mannu buhtu jo spehziga. Rahdu waffaru klausi- johs wiffu, ko fchee famihlejuschees runnaja; laj gan wiffu newarreju fadsirdeht, tatschu to gan samanniju, ka bija tohti laimigi. Us weenreis tee wiffi fahka pree- zigi smeetees. Nu jo zeetaf auhsis pee durrihm pee- speedu, un tif dauds fadsirdeju, ka runnaja par schin- kotu seltagabbalu un par 80 dahldereem, kas eetaupiti; tad wehl arri par bruhthes kleiti, wezza Trizza un wehl zittahm leetahm, ko atkal wairs lahgi nesadsirdeju. Bei- dsobt dsirdeju, ka sudraba nandu behra blekka kastite un to eeflehdsa kummodè. Gan manniju, ka tur wifs winnu krahjums bija, un tadeht zeeti nodohmaju, teem wiffas schihs nodohmas samaitaht.

Pehz tam atnahza fwehtdeena. Kurpneeku Willis Reinholdu ar sawu mahti, ka es fadsirdeju, Marri bija ee- luhgufe pehz pufsdeenas pee fewis us kaffeju. — Sweht- riht, kad fchee taifijahs us basnizu eet, tad peespeedohs pee kambara durrihm, zaur atflehgas zaurumu skattida- mahs, fur Willis prohjam eedams noliks kummodes at- flehgu; un zeeti apnehmohs: ja Willis to arri eebahstu kabbata, ta tatschu, laj nesinn kas buhtu, mannim wa- jadsetu pee tahs kummodes tift un to krahfchanas kastiti ar wiffu to nandu dabbuht. — Es klausijohs un skat- tijohs. Willis kummodi aisflehdsis, papreeksch to at- flehgu gribbeja bahst westes kabbata; bet atkal apdoh- majees — nesinnu, waj ta winnam speeda, waj zitta- das wainas deht — wiasch to nehma un pabahsa ap- passch kummodes.

Preeziga un skaudigi pasmeedamahs, lihdu kluffini- nam us pirfsta galleem no durrihm noht; jo nu sin- naju, ko biju gribbejufe. Kad Willis ar sawu mahti bija prohjam us basnizu, un drohschi sinnaju, ka ne- weena tur wairs nebija, kas ko dsirdetu un redsetu, tad nehmu sawa kambara atflehgu un prohweju ar to at- flehgt winnu kambara durris. Negribbeja wis lahgi passcheht; tatschu to daschadi grohsidama un puhledamahs

mannim isdewahs tahs durris usfleht. Tawu preeku! It kà no fauna sagrahhta, tuhdat lohziyohs appakfch kummodes to atflehtgu mefleht. Utradduse, rahwu to ar johni abrà, usflehdfa kummodi, israhwu to blekka kastiti ar wiffu to naudu abrà, isbehru to naudu sawà flehpt, atfweedu to kastiti atpakkat, aisdlehdsu schuhpladi, pagruhdu atflehtgu appakfch kummodes, fur ta bija, un tad steidsyohs atpakkat us sawu kambari. Neds es drebbeju, neds manna firds puffsteja par scho nedarbu. So par schahdu atreebschanohs preezadamees, es nebuht ne-atjehdsu scho wellischku taunumu, fo patlabban darrijuse.

Wiffu to naudu, wairak neka 90 dahlderus es paglabbaju ais krahschua appakfch grihdas, un preezajohs firsniigi par tahm nahwes isbailehm, kas teem, no mannim eenihdeteem, mihtajeem buhs, kad tee mahjäs pahrnahkufchi to naudu wairs ne-atraddihs. Bet manna gaidischana bija welta. Tas notikka paschà mehnescha eefahkumà, un mehnescha gallà kurpneeks tiffaj warreja atkal weenu spohschu dahlderi tur peelift, un tadeht schi laika=starpà nebuht to kastiti ne-apraudsija. Tomehr, laj kà buhdams, es dohmaju: weenreis tee tatschu to apraudsihs, un tad pilligi baudiichu sawu preeku par tahdu isdewigu atreebschanohs.

Trihs dakkas (neddetas) no Januara bija jau aistezejuschas, un pehz neddetas laika buhtu dahlderis kaste jaleef; bet te nu palikka kurpneeks flims un ditti flims. Marri, wiina bruchte nu nahza schurp, to apkohpa, un wahkeja decnu un nakti pee wiina gultas. Sawàs paschà mahjäs wiinaj nekahdas leelas darriichanas nebija, jo wiinas tehms Bachmanns arri preeksch nesenn laika bija mirris. Arri Wilka mahte palikka flimma. Willis us ahtrumu palikka tif flims, ka blahdeja un kleedsa weenà gabbalà, tihri kà ahrprahtà. Marri gauschi no flumma, bet es preezajohs. Beidscht taj meitaj eekrittà prahtà, eet pehz daktera.

Kad dakteris bija sahles parakstijis, un Marri mannu frohpliti luhdsfa, lihds aptehka ais=eet tahs sah=

les pahnest, tad wiinna kummodi usslehguſe, gahja pee tahs kaſtites, isnaent nandu preeſſch ſahlehm un wihna, fo us daktera padohmu ſlunnajeem gribbeja pahnest. Bet at, kà ta nabbaga meita paliffa bahla un eefleedſahs, kad kaſtiti atradda tuſſchu; bet es gahrđi preezajohs par wiinnas behdahm un taj tihteju, ka bija isdeweess labbi atreebtees.

Mannam frohplitim bija ehmigs prahts, un es nesinnu, kapehz: jo wiinſch mihleja ſohti ſcho mannas nahwigas eenaidneezes meitu, ſcho Marri, un Marri arri wiinnu mihleja kà frohpligu behrmu. Un tà mans Zehkabs dandſ labbaſ ſtahweja Wilka neka manna kambari. Brihſcham wiinſch bija ſtuhrgaltwigs, un brihſcham, ſohti fluſs un lehnigs. Biju to eemahzijuſe laſſiht un raſſiht. Tomehr kad es, to apfehru un glaudiju, tad wiinſch mauzahs no mannahm rohſahm ahrà un praſſija, waj mannim naw nekahda bihbele, un bija prohjam Wilka kambari. — Kad tam teizu, ka ta jauna bruchte irr raggana, tad wiinſch ar dohmigu prahtu mannim atbildeja: „Wiinna irr pukke — mannas dwehſeles pukke irr wiinna!“ un tad wiinſch ſahka danzoht un lehſaht un dſeedaja ehmigus perſchus, kamehr beidsiht tam neſchehligs krampis uſkrittà.

No ta laika, kad wiinſch Marris bihbeli bija dabujis laſſiht, wiinnam nebuht wairs nepatiffa tahs grahmatas, kas mannim bija, un fo neweens no mannim nepirka, tadeht ka tahs neko nebija wehrtas. Wiinſch arween murdeja un ſingeja pats appaſſch ſewis un pee ſeenmalka klaufjahs, waj neſadſirdetu Marris balſi.

To nolauptu nandu arri preeſſch wiinna paſlehpu, ne=ustizzedamahs tadeht, ka wiinſch Marris mihleja. Bet wiinſch laikam to nakti nebuhs bijis aiſmidſis, kad to nandu appaſſch grihdes glabbaju; jo tanni wakkara, kad Marri to nandu atradda noſagtu, wiinſch pee mannim eenahzis, zeeti uſpraſſija: „Maht', tu effi ſagguſe!“

„Was tewim prahtà, muſſa behrms?“ tam draudedama uſſauzu. „Waj tu ſawu mahti gribbi apſuhdſeht?“

„Maht!“ wiaſch eefauzahs atkal ittin dikti, un tad arween lehnaſ notſchukſtejahs. „Maht! Tu eſſi ſag-guſe! Sawam paſcham dehlam Tu nu reebes! — Marri mannim eemahzijuſe tohs deſnits Deewa bauſch-luſus; un tas ſeptitais no teem ſakka: Tew nebuhs ſagt! — Maht, ta nauda peederr Marrij! Kur Tu to noliffuſe? — Utdohd to!“

„Es to nobrihdinaju atkal; tomehr bihjajohs, ka wiaſch mannim gulloht, to naudu nepanemm un Marrij ne-atdohd. Tadeht noliffu ſawu krehſlu ais kraſchua us to meetu, kur to naudu biju paglabbajuſe. Us tahs paſchas weetas es ſehdeju, kad wiaſch nomirra, — wia-nam mirſtoht nebuht newarreju no tahs weetas pazel-tees, wiinam azzis aiſſpeeſt, jo ta nauda tur appaſſchâ wilka manni atpaffat. — Tur — tur ta irr!“ ſlimmaja tſchukſteja ar ſuhdoſchu balſi, un wiinâs azzis grohſi-jahs kâ ahrprahtâ apfahrt. Ta pazehlahs ſehduſ un tad wehl arween ſauza: „Rau, tur — tur! — tur ta nauda — guſt! — Tur — rau! — Peedohd! — pee-dohd! — Es jau eſmu deefgan zeetuſe! — Wai! —“ — Wairak ta neſpehja, krittâ atpaffat, luhpas drebbeja, matti bija iſpuhruſchi un kahjâs ſazehluſchees; azzis kant gan dſikli eekrittufſchas, tatſchu wehl degga un ſweh-roja. Wiſs gihmiſ bija ſakrittis un bahldſeltens paliz-gis. Wiina iſfkattijahs breeſniga un noſchehlojama. Azzu ſwehroſchana arween pamaſam noſudda, tahs pa-likka bahlas un neſpohſſchas; un nu ta ſlimmaja ar wiſſu ſpehku pazehla ſawu rohku un ar ſcho auſſtu un flapju rohku, ſanehma mahzitaja labbajo rohku un ar wahju balſi waizaja: „Wai Deews wehl peedohd?“

„Grehzineekus, kaſ atgreſſchahs un grehkuſ noſchehlo, Deews welk pee ſewim!“ mahzitais ar zeetu balſi teiza. „Waj Juhs pateeſi un no ſirds ſawus grehkuſ noſcheh-lojeet?“

„Noſchehloju! — noſchehloju!“ ſlimmaja ar wahju balſi iſſauza.

„Waj Jums nekaſ wairs naw mannim ko ſazziht?“

Slimmaja pafrattija galwu.

„Waj Zuh's tohs nu negribbeet fwehtih, fo pirmat nolahdejufchi?“

Slimmaja zeeta kluffu. Warreja redseht, fa wiinna breefnigi ar fewi zihnijahs. Tad wiinna palohzija galwu.

Mahzitaish nu peeklaweja pee seenas. Marri bailigi atwehra durris; un kad mahzitaish ar rohku metta, tad wiinna lehnitiam peegahja pee gultas.

Marris eeraugohht slimmaja ar wiffu spehku gribbeja galwu pagreest us ohtru puffi; bet tad patlabban mahzitaish fwehti un ar skannigu balsi eefahka luhgt: „Muhfu Tehws debbesis!“ un Marri ar sawu mihligu balsi no wiffas firds luhdsa lihds.

Slimmajas farahwees gihmis palikka arween gluddenaks un laipnigaks. Bija, it ka launais gars no wiinnas atstahthohs. Wiinna pagreesa sawas azzis us Marris un bes azzu nomeshanas skattijahs weenadi ween taj wirju. Tad, it ka nogurruse wiinna salikka sawas rohkas, un kad mahzitaish nahza pee tahs weetas: „Peedohd mums muhfu paradus, fa meh's peedohdam saweem paradneekem!“ tad leelas karstas affaras noritteja pahr wiinnas eekrittufcheem waigeem. „Tew peederr ta walstiba, tas spehks un tas gohds, muhshigi, Amen!“ Behz tam mahzitaish wehl rohkas pazehlis isfauza to fwehtishchanu: „Deems Kungs fwehti Tewi un Tewi pasarga! Deems Kungs apgaismo sawu waigu pahr Tewi, un laj irr Tewim shehligs! Deems Kungs pazell sawu fwehtu waigu us Tewim, un dohd Tewim sawu meeru! Amen!“

Mirrejas azzis wehl stahweja us Marris ka peesetas, un zil ween wehl warredama ta metta ar rohku, laj Marri eetu pee wiinnas klahht. Marri peegahja un nomettahs zekods pee wiinnas gultas, un mirreja uslikka sawu rohku us wiinnas galwu.

„Deems — laj — Tew — fwehti!“ mirreja teiza ar suhdofchu balsi. — „Peedohd — mannim — ka — tizzu, — tas — wiffu — warrenais — debbesu — Deems — arri — mannim — peedohs, — jebfchu

— man — na — roh — ka — bi — ja — pret —
win — na — bau — schteem!“

Nu ta rohka taj schlucka no Marri galwas semmè, lohzeffi palikka stihwi, fruhstis wairs nepuhstahs; wiinna bija no pasaules noschlihrusehs. Un Marri atkal te bija, kas schaj mirrejaj azzis aisspeeda. — Marri no=raudaja karstas schehloschanahs affaras pee wiinnas lihka. Wiinnas skaidra dwehsele tizzeja, ka wissa schihs aisgab=juschas seewas eenaidiba effoht zehlussehs no ahrprahti=bas; — ka ta zehlussehs no dusmibas un skaudibas, to wiinna sawa lehnigà un Deewam padewigà firdi newar=reja eedohmatees. Nemeens wiinnaj par to arri neso neminneja, un kam arri wajadsetu wiinnas meerigu un skaidru firdi ar daschadahm kaunahm dohmahm apgruh=tinaht.

Un kas irr eenaidis zits, nefa ahrprahtiba? Un waj ahrprahtiba newedd us ta besdibbina mallas, no kurras tiffaj Deewa, mums daudfreis nesaprohtama schauschana warr atraut atpakkat. Tapehz, schodeen, kad ta Kunga garra balsi dsirdeet, tad ne=apzeetinajeet sawas firdis! — Utgreesees, kamehr wehl sawz! —

Nesaffi wis: man grehku dauds!

Es tihscham Deewa wahrdu smehjis!

To kaitinajs, kad wiensch ma:n' sawz;

Wiensch aizinajs, es prohjam schrehjis. —

Deef! Bet ja tew nu zittads prahts; —

Ja raud' un brehz', ka effi tahds,

Kas aiskawehs tad wiinnam rohkas,

Tew schehloht tahdàs grehku=mohkàs?

Wiensch glahbj wißs flittus wahjneekus!

Mans Jesus usnemm grehzneekus.

VI.

Ta nosagta nauda teem nu bija atkal rohkas. Un kad Marri ar Reinholdu kohpà sarunnadamahs to krah=jumiau lihds fimts dahldereem bija pawairojusch, tad

tee nospreeda kehniam to leenetu naudu atkal atpak-
 kat nest. Jo Marri ta us sawu bruhrganu teiza: „Mih-
 tais, ta nauda nu wairs nepeederr mums. Kehniasch
 to mannim tikkai tik ilgi leeneja, kamehr sawu atkal
 atdabbujam. Nu mums ta irr rohka, un tadeht to ne-
 warram wairs ilgak paturrecht. Ja kehniasch mums to
 atschkinke, tas zitta leeta, tad to peenemfim ka kehnina
 dahwanu un zauru muhschu par to winnam patenzina-
 fim. Pa wissu flimmibas laiku effam isdewuschi wairak
 neka 15 dahlderus. Ja nu kehniasch wissu sawu naudu
 atnemm, ko es gandrihs zerru; jo winnam wehl deef-
 gan tahdu, kam nohtigakas palihdsibas wajaga neka mums:
 tad par to laj nemas ne-isbihstamees. Ja tik duhschigi
 strahdasim, tad pehz ne ilga laika sawu nodohmatu daku
 atkal peepelnifim pillu.“ To teikuse Marri taifijahs us
 sawahm mahjahm eet.

„Neka!“ Willis, kas no tahs flimmibas wehl ittin
 bahs un ar garrahm azzihm isfkattijahs, winnaj mihti
 azzis fkattidamees, atteiza, un to firsnigi peespeeda pee
 sawahm kruhtihm.

„Neka! Ne zeetischu wairs nekahdas kaweschanahs.
 Trihs neddetas, to usfauzamu laiku wehl gaidischu, un
 wairak neka. Tik ilgi tu warri pee Bertrauda mada-
 mas uskawetees; bet tad, tuhdat to deenu pehz pehde-
 jas usfaukschanas, tew janahk schurp pee mannis, un
 tu buhsi manna seewa, un mehs wairs neschkirsimees.“

„Bet mihtais Reinhold!“ Marri dikti nosarkuse
 un tatschu laipnigi smeedamahs atteiza: „Eihds tam lai-
 kam mehs jau wissu wehl nebusfim sagahdajuschu, un
 ta truhfstoti nauda arri wehl nebus peepelnita.“

„Behrnia, par to es gahdaschu!“ Willa mahte
 starpa teiza. „Mums bes tewis leels truhkums, ja ta
 leeta wehl tik ilgi kawetohs. Reinholdam nu jau jauni
 spehki us strahdaschannu; bet ja nu tu ilgak paleezi noht,
 tad pehz tewis nosehrodamees, winnam tee atkal nosustu;
 tadeht darri to winna labbad.“

„Nu, kà juhs gribbeet!“ Marri atteiza.“ Tomehr wifs ta jadarra, ka is=eet pehz kahrtas un pa gohdam.“ —

Marri nu panehma to no kehnina leenetu naudu un aisgahja us pilli. Luchsahs fullaini peemeldeht. Bet schoreis netappa wis pee kehnina eefschâ, kas wiinnaj bija gauscham schehl. So gribbeja patte tam sawu firsnigu pateizibu nosazziht, par wiinna stehwischku mihlestibu, un tà wiinam parahdiht sawu ustizzibu. Kehninsch zaur sawu kambara fungu lifka wiinnaj fazziht: Marri warroht to naudu patureht; pats to wiinnaj atschinksojht, un leefoht turklaht dauds labbas deenas fazziht.

Tas wifs nu gan bija gauscham jauki; tomehr par tahdu atbildu leelas affaras nahza tahs meitas azzis. Un kad kambara fungs to pasmeedamahs apmeerinaja: „Man behrnix! par to nu gan naw jarand. Kehnineem naw ikreises wallas, wiffas wehleschanahs un schudseschanahs, neds pat wiffas pateizibas no saweem laudim ar paschu aufihm saemnt.“ Tad Marri aisgahja. —

Tahs trihs neddekas, ko Willis par fataisichanahs laiku bija nolizzis, drihs aistezzeja un wiinna masa fainneeziba (mahju buhschana) bija tik dauds apgahdata zif wajadseja, laj pa gohdam warretu usæemnt jaunu fainneezi. Un tas irr teefa, Willis Reinholds pa wiffu to laiku duhschigi ween strahdaja us sawa kurpneeka krehfla, un dohmaja no teefas us sawu darbu, ka kurpes un sabbakus pataisitu stiprus un fundehm pehz prahta. Bet pa brihscham wiinam arri garra rinde no dohmahm nahza preefschâ par to jaunu dsihwes=jeb laulibas=kahrtu. Un schahdas dohmas wiinna firði tà palezzinaja, ka ittin preezigi eefmehjahs, woi kahdu lustigu singi ar sawu kofschu balsi ussingeja. Weena no tahdahm singehm bija schi:

Es tautinâs sinnu fur zeemu,
 Fur meitu es apluhkoht eemu,
 Das muhscham mann' eepreezinahs.
 No debbes waj nahkuse buhtu,

Waj kaut fur to redsejis, juhtu,
Ka newarru dsihwoht bes tahs.

Wifs irr taj, kas darra man preeku:
Sillaztinās, gaischas parleeku.
Kohsch deggontinsch, taisnis un mafs.
Kà rohses taj waidfiri stalti
Kad smejahs un sohbinì balti,
Un luhpas, kas muttiti prafs.

Wifs, wifs man patihf pee wiinas:
Tahs gudras un derrigas finnas,
Ko skohlà ta mahzijusehs.
Ta wehrpj, aush, schuj un ta strahda
Jt wiffu, kas wajag, un gahda,
Ka gohdam ta apgehrbusehs.

Gaisch prahts taj, un gohdiga dabba
Un firds taj irr mihliga, labba,
Kà tahdu nemihletu es?
Sirds speesch mann' laj fainneezi raugu!
Ja memmin, to nemichu par draugu,
Laj wiina man swehtibu nefs.

Bes schihs wiina mihtakas singes wehl bija schihs
diwas:

Man masa, masa buhdina
Mis birses, kalna mallinà;
Teff garram uppit' lehnigi,
Kam paffat stattohs schehligi.

Scho buhdu kupla leepa fedf,
Ka mas tohs lohdsians til redf:
Ta wehjam, leetum stahjahs preefsch,
Tohs farga, kas tur mahjo eeffch'.

Wifs apfahrt kohschas pukkes seed,
Us leepas lafstigalla dseed,
Ko klausitees til fehrihs preefs,
Ka paschà nakti nenahf meegs.

Teff uppit' knaschi appafschà,
Seed pukkes kohschi dahrsinà.
Dseed putni kuplòs farrinòs:
Til es weens pats schè fehrejohs!

Tu, manna mihta dwehsele!
 Kad Tewi sagaidischi schè,
 Tad wissur preeks un kohschums buhs, —
 Par paradihji buhda kkuhs!

Kad esmu pee Tew klagt
 Un Tu mann' miht labpraht,
 Nu deen! tad debbes lust'
 Sirds dabbu just!
 Bet kad Tu tahku nohst,
 Tad sehras sahkt tà kohst,
 Ka nesinnu, fur lehft.
 Sirds taisahs brehft!

Gan faules gaischums spohsch,
 Gan swaigschau spihdums kohsch;
 Tak, kad Tew usskattohs,
 Nismirstu tohs!
 Pee Tew ween wiss mans prahts,
 Bes Tew man preeks nekahds.
 Tew skuhpstohst mihtlib' speesch;
 Bes Tew, sirds zeesch!

Kaut muhscham Tu man klagt,
 To wehlohs es labpraht,
 Un manna sirds pee Tew,
 Tà kà pee few!
 Tad, tad ihsts preeks ween buhs!
 Tad laime apkamps muhs!
 Us to es gaidu ween
 Sche nakt' un deen'!

Katru wakkaru Marri sawu mihtu bruhrganu ap-
 mekleja. Un kuzsch tad bija laimigaks par Willi, kad
 wiinnam pa faules-appalscheem tà lehni dseedohst, durris
 atwehrahs, Marri smaididamahs eenahza, un lihds ar
 „labwakkaru“ sawu baltu rohziuu wiinnam pasneegdama
 teiza: „Mans Willit! waj Tu tahds lustigs? — Tas
 man preeks! — Es arri pabrihscham dohmaju us to
 saweenofchanahs deenu. Tomehr wissas schahdas ruh-
 pes noleefu Deewa rohkàs, un „wiinna Tehwà warrà,
 kas muhscham labbi darra.“ Un schahdà zerribà mee-

rigi gaidu to brihdi, „Rad swehti kôhpâ tiksîm, un muhscham kôhp' paliksîm.“ u. t. j. pr.

Willim tahdi wahrdi bija kâ eka kaulôs un winsch sawu mihtu bruhti apkampa ar pateesigu karstu mihlestitibu. Un kad pee teem weenteesigeem wakkariineem, to tee arween kôhpâ noturreja, Marri wiinnam schkihwi ar suppi, waj wehl beidsôht par uskôhschamu kahdu ahboli pasneedsa, tad Willis juttahs dauds jo laimigaks par teem baggateem kungeem Berlinê, kam us galda bija sakrauti zepti ballofchi, schnippes, schampannis un zitti angstmannu dahrgi gahrdumi. Pehz wakkariineem schee laimigee kautini mehdsâ arween iseet, kahdu stundianu pazeeraht frischâ Deewa gaisâ, kas tahdeem istabasstrahdneekem irr dauds to wehrta pee wiinnu wesselibas. Brihscham Wilka mahte arri lihds gahja, sawus mihtus behrnus pawaddidama un ar teem isspreesdamahs. Tahs bija preezigas un swehtas wakkara-stundinas! Daschuireis, kad Willim bija wairak wakkas, tad winsch sawu mihtu bruhti aiswaddija lihds pascham wiinnas nammadurrihm, un Marri rohziuu speesdams, to ahtrak nelaida wakkâ, kamehr ta apfôhlijahs nahkôschâ wakkara wiinnus atkal apmekleht. Tad faldigi „ardeewas“ atdemuschees tee schkihrahs.

Kahdas neddetas preefsch kassahm, kad pehz wakkariineem tas mihligais bruhtespahris atkal, kâ jau ik reises, isgahja pazeeraht; un weens ôhtru ais rohkahm nehmu-schees mihligi farunnajahs par kassahm un nahkôschu dsihwôschanu, tad madames Bertrandes namma-preefschâ apsehdufschees, eefam schkihrahs, par mihligu pajohkôschanohs wiinni schôhs singes-perfchus weens pret ôhtra us schahdu wihsi isrunnaja.

Willis: Mihtaka, schê Temi gibbu waizahht:

Kas irr mihlestitiba? falki man?

Marri: Diwas Dwehseles un weenas dohmas, —

Diwas firdis, weena pulsteschân'.

Willis: Teiz, no kurrenes nahk mihlestitiba?

Marri: Eihds ar jaunibu ta nahk un seeb.

- Willis: Un kad atkal aiseet mihlestiba?
 Marri: Kad wairs nemihlahs, tad wiinna eet.
 Willis: Kur wifstihrafa irr mihlestiba?
 Marri: Tur, kur newainiba mihlejahs.
 Willis: Kur wifs karstaka irr mihlestiba?
 Marri: Tur, kur firds ar firdi faderrahs.
 Willis: Kur wifstiprafa irr mihlestiba?
 Marri: Tur, kur firdis nekad neschfirrahs.
 Willis: Kur wifsdiftaka irr mihlestiba?
 Marri: Kur pee kihwuklintihm nekerrahs.
 Willis: Kur wifsbaggata irr mihlestiba?
 Marri: Kur ta mihlestibu pretti rahd.
 Willis: Kur wifspilliga irr mihlestiba?
 Marri: Kur ta nenostahjahs mihlinaht.
 Willis: Kur wifsmihliga irr mihlestiba?
 Marri: Kur ta fewi paschu aismirstahs.
 Willis: Kur firdsmihki runna mihlestiba?
 Marri: Wiinna nerunna, tif mihlejahs.
 Willis: Miktaka, tad ihsta mihlestiba
 Tahda irr, ka taggad stahsti mann'.
 Marri: Diwas dwehseles un weenas dohmas, —
 Diwas firdis, weena pufstefchan! —

Peে স্কেম পেহেজেম wahrdeem Willis Marrij mihligi azzis paskattijees, pafmehjahs, tad karsti weens oht-ram rohku speesdami un mihligi sabutschodamees firs-nigas ardeewas atdewa un schfirrahs — bet — sinnam, us ihfu tomehr behdu pillu brihdi.

VII.

Willis nu knascheem fohsteem schahwahs us mahjahm, un netahf jau no tahm buhdams, pee kahda eelas-stuhra, kur nedauds kauschu bija, kahds wiinam ussauza: „Oh! draugs mihtais, kur nu ta steidseetes?“

Reinholds azzis pazehlis, eeraudsija staltu kaxra-wihru. Peে wiinna augstas spizzas zeppures, tas pasinna, ka irr fehniina grenadeeris. Wifsch schim mudri atteiza: „Us mahjahm un gulta!“

„Us tam wehl laika deefgan!“ Salrats atteiza. „Kad tu isputtetu! Esmu Zuhfu pilfatâ fweſchineeks, un nu jau weffelu puſſſtundu meſſeju fruſta=eelu. Ja Zuhſ mannim to eelu usrahditu, tad jau par weenu tſchetrgraſcha gabbalu (12 kap.) neko ne=istaifitu.“

„To Zums labpraht parahdiſchu.“ Willis laipnigi atteiza. „Naw lihds tahs eelas wairs tahſ, un mannim tur netahſ garram ja=eet. — Nahzeet tiffaj mannim lihds. — Zuhſ laikam ſcheitan atkommandeereti (us pa=wehleſchanu atſaukti)?“

„Sinnams, ſinnams, mans draugs! Zittadi johds manni nebuhtu wis no muhſu luſtigas Brandenburgas iſſpehris. Dewini laj panemtu tahdu zellu, — breed pa ſmiltihm lihds zelleem! Paſtaratti gan brauz ikdeenas te ſchurpu; bet tas nelga no poſtiljona tif gohdigs, ka ſehniina grenadeera kapralim ne us rattu pakahpi nekauj usmeſtees.“

„Tad Zuhſ, kapraka Kungs, laikam tahdu laizian ſche palikſheet?“

„Tiffaj trihs deenas. Tif dauds laika mannim us=ees, kamehr ſawus refruſchus ſanemſchu. Manna re=gemente dabbu diwidefmits tohs ſtaltakohs wihrus no ſehniina pirmajas grenadeeru regimentes, ko generalis wezzam Trizzim ſpehlê nowiunejis; un es ſtellehts tohs puifchus ſanemt.“

„Kâ? Waj ſehniinſch tohs paſpehlejis?“ Willis brihniidamees waizaja.

„To Zuhſ birgelifchi nebuht neſaprohteet.“ Kapralis lepni un paſchkeeliſki us Willi paſkattidamees at=teiza. „Katrâ behrnam (leetaj) wajag ſawu wahrdu. Nu ſaprohti: pagahjuſchâ ruddeni karſons muhſu battal=jonam norahwa abbus ſpahrnus (tas irr, tohs regimen=tus jeb karra=pullus, kas leelajam jeb widdus [galwas] ſpehkam ſtahw abbejâs puſſes un ko tadeht ſauz par ſpahrneem,) tadeht mums wajadſeja zittus. Un ar to wehrwoſchanu taggad eet ſikti. Neweens deedelneeks no puifcheem wairs nekahro to gohdu: ſehniina ſwahrkus

nest. Tadeht muhsu generalim nepalikka nekahds zits padohms, ka tam wezzajam raudsibt kahdu spahrnu nowinneht. Tas nu isdeweess, par fo wezzais nejauki spkaujees un galwu frattijis."

„Man sçehl par muhsu wezzu labbu kungu! un ihpaschi, ka generalis wiannam to spahrnu nowinnejis. Deews sinn, kaprata kungs! Aehninsch sawu pirmu grenadira regimenti dikti mihl un tadeht par teem nonemteem puifscheem wiannam paliks gaußham sçehl.

„Ah! Zuhß effeet brangs wihrs, kas sawu kchniau mihlejeet, ka kreetam Bruhsim peeklahjahs. Waj kahdu reisi jau arri effeet saldata mundeeriau neßfuschis?"

„To gan nè. Bet sawu zauru jaunu muhschu esnu bijis brihws korpneeka meisteris."

„Tas Zuhßu paschu skahde! — Waj Zums jau seewa un behrni?"

„Wehl nè; un esnu wehl weßfels puifsis."

„Nu, tad Zuhß wehl effeet prahhtigs wihrs. Preeksch seewas un behrneem wehl deesgan laika. Waj sinneet fo, korpneeka meistera kungs! sadserßim kohpà kannu alus; — bet sinnam, us mannu rehkinumu."

„Tas jau nu buhs pa wehlu. Es us minuti eemu gulleht un zekohs, un taggad klahht mans gulleht=eetams laiks. — Redseet, schi irr ta krusta=eela."

„Wo? draugs mihtais? Waj Zuhß sawa kchnina undropzeerim leegseetees par draudsibu kahdu glahsi allus lihds isdsert? — Riktigi! Schi irr krusta=eela, un tur tas allus=sçenkis, korp eeschu. — Nu marsch, meister! Zuhß sadserseet glahsi allus kohpà ar weenu no teem duhschigeem kaprateem, kas pee Reichenbachas un Schweidnizes palihdsjeis Austreeschus iskappahht."

Kapralis sawu waddomu pee rohkas nokehris nelaida un nelaida wakkà, un Willis neko zittu newarreja darriht, ka lihds eet. Abbi diwi bija drihs sçenkis eesçhà, kur teem tabbaka duhmi kà beesa migla pretti liddinajahs. Tee tur preekschajee weeschi bija wairak saldati ween. Kapralis sawu weeschi nu stahdija kamradeem

preekschâ un tee ar firsniġu labpatifschanu apluhfoja kurr-
neeka mudru gihmi un staltu stahwu (augumu.)

„Meister, apsehscheetes schè pee mums!“ teiza kahds
wezzigs feldwebelis, kurrâ gihmi platta rehta pahrdal-
lija us diwahm dallahm. To teizis, winsch Reinhol-
dam zehla leelu glahsi pillu ar brandwihnu preekschâ.

Willim schahda peedahwaschana bija wehl jo wairaf
pretti, neka pirit ta waddischana us schenka. Bet kad
jau pirstu bija dewis, tad nu arri rohka bija jadohd.
Ar leelu nepatifschanu un stihweem pirsteem winsch neh-
ma to peedahwatu glahsi un eenehma labbu mutti.

Wissi tee undropzeeri jau bija labbâ duhschâ. Willim
eenahfoht, druzia azzis us to usmettufchi, tee treezahs
atkal prohjam sawu eesahktu wallodu par karru, karrâ
breesmahm un no warrenahm isdarriſchanahm, un tah-
dus notiffumus tee israiboja ar platteem smeekleem un
stipreem lahsteem, kâ jau pee tahdeem rupjeem laudim
eerasts. Turflaht tee arri zits zittam freeti usdsehra;
pee ka finnam Willim arri sawa kahrta bija jataisa
lihds. Schis tahdu dullu murkschkeschânu neparaddis,
dsehra tik mas, zif ween warreja no wiannu usspeescha-
nahm atkautes; tomehr reisu pehz reises druzia smeek-
kejis, arri Willim mehle palikka lohkanaka, un walloda
weeglat tezzeja pahrluhpahm. Winsch teem saldateem
schaka stahstih no sawas bruhdes, kahda ta labba un
mihliga, tad par sawu flimmibu un beidsiht par ta
schehliga kehina labprahhibu un apschkinfoschânu. Un
to stahstiht winsch tâ tappa sanemts, ka preeka-affaras
no azzihm birra.

„Nudeen! tas irr teefa: labbaks kehniſch wairs naw
us pasauli, kâ muhsu wezzais Trizzis!“ kledsa tas feld-
webelis ar to rehtainu waigu. Un kas us wianna wes-
selibu us scho weetu sawu glahsi lihds paschahm kimme-
nehm ne-isdserr zauri, tas irr schurkis! nu ja! schurkis
tas irr! es falku. Weens! — Diwi! — Trihs! —
Na! Winsch sawu glahsi eedserr.

Wianna kameradeem wisseem schahda usstubbinaſchana

bija ihsti pehz prahtha, un iffatris tàpat pehz saldatu wihses takti faukdams fawu glahsi eemetta, un tad pa pahreem fàkehruſchees fahka ſingeht.

Laj dſihwo muhſu kehninfch

Laj dſihwo muhſu mihtajs kehninfch!

Muhſu wezzais Frizz's laj dſihwo,

Un ta walſts, kas wiann mihto!

Laj dſihwo, laj dſihwo wiſs, kehnina nams!

Nams, nams, nams!

Us to katris ſcho glahſiti dſerr —

Dſerr, dſerr, dſerr!

Tà brangi eet, tà brangi eet!

Nu reds, tà buhſim draangi zeet!

Hurrah! hurrah! hurrah!

Willim, kad fahrta peenahza, arri fawu glahſe bija janemm. Schis to gan peelikka pee luhpahm, bet nedſehra, zerredams ka tee dikti eereibuſchees, to nebuht nemannihs. Bet fur to? Leelais rehtainais to tuhdat nomannijis, Willim azzis ſkattidamees un fawu zeppuri us galda ſweeſdams ſauza: „Meiſter! eh! kas tas? — Waj negribbeet dſert? — Pikkis un fehwele! Ha ha! Waj gribbeet apkaitinaht muhſu kehnina? — apkaitinaht muhs duhſchigus Bruhſcha ſaldatus, kas wairak pulweru ohduſchi neka wiſſi kurbneeki paſaule pikki! Ha ha! Nu zaur' fawu glahſi! zaur'! zaur'! Ja nè, ta Zuhſ eebahſiſchu ſchinni allus kruhſe ka ne auſis augſham nepaliks!“

„Ne tik bahrgi, ne tik bahrgi, feldwebela kungs!“

Willis druſzin eekarſees to meerinaja. „Tà fawu kehnina augſti gohdaju, tàpat arri augſti gohdaju Bruhſchu karraspehku. Un Zums to peerahdoht, Zuhſ feldwebela kungs buhſeet tik labbi mannim pakaut ſcho Zuhſu zeppuri uſlikt, un tà tad ar muhſu ſemmes tehwa un wianna karraspehka ſihmes us galwas wiannam uſdſert.“

Willis ta feldwebela kaſtu us galwu uſlizzis, pamafitinaam fawu glahſi iſdſehra. Wiſſi palikka kluffu tà baſniža.

Tad us reiſ ar johui tas leelais rehtainais feldwe-

belis, rohku us galda zirsdams eefauzahs: „Brawo, rekruti! — Nu redseet, tas bija darrihts, kà prahtigam wihram peeeklahjahs!“

„Rekrutis! Kamdeht tas?“ atfauzahs Willis un palikka bahls kà nahwe.

„Nu ja, rekrutis! kas ta wairak?“ pafmehjahs tas kapralis, kas Willi tur bija eeweddis. „Un fakku: tik nejaufchi mums wehl neweena simtina naw tihkà eestrehjuse. Ha ha hah! Draugs mihtais! Sche rohka, un diwidefmit dahlderugabbals par rohkas naudu. Pehz trihs deenahm, tad tu mascheerefi lihds ar to zittu rekruschu pulku us Brandenburgu. Bet kà ihsts rekrutis un nekà tee spehlè winneti spahrnu-wihri! Tu faprohti! Ha ha hah!“

„Kungi mihtee! ko nu tà johkojatees?“ Stohstijahs Willis Reinholds ittin pahrbihjees.

„Johkojamees? — Mchhs nejohkojamees nemas; ih-pafchi ar rekruscheem nè.“ Kapralis teiza. „Ta leeta ittin flaidri irr fchi: Tu ar fehniina sihmi us galwas effi wiinam wesselibu usdsehriis, un tadeht peederri pee wiinna kaxxa-pulka!“

Willim to dsirdoht wiffi spehki nogurra. Winsch kà pamirris atkritta us krehsla, un ne wahrdu nespehja runnaht. Nu Winsch tik flaidri nopratta, kà bija wehrwetaju naggòs krittis un pehz militeru (saldatu) likku-meem nu jau irr rekruschu dalkà. Druzia atkal atwarrinajees winsch drohschi runnaja: Memuhscham to netizzu, kà fehniina Majestetej tas buhtu pa prahtam, kà wiinna meerigus birgerus un ammatneekus bes wiinna gribbeschanas (pawehleschanas) fagrahbj par saldateem! Un Juhs, manni kungi, tatschu nebuhsheet tik neschehligi, kà par to, ko es tikkaj darrijis muhsu augstam fehniinam un wiinna kaxxa-spehklam par apgohdaschanu, Juhs manni gribbeet eegrubst pohstà un nelaimè!“

„Pohstà un nelaimè! Kapehz tà?“ Feldwebelis atfauzahs. „Es muhsu Kunga un fehniina mundeerianu nest turru par leelu gohdu un laimi. Zerru, kà Tu

pehza! to arri atsihfi. — Eh! fainneef, fo effam Jums paradâ?”

Salbati wiffi nu fazehlahs, nehma Willi to pahrbihjuschohs rekruti lihds un to bes nekahdas luhgſchanahs wedda prohjam us kaforni. Schè to eebahſa kambari, kam restaini lohgi un ar dselsu apkaltas durris bija preeſſchâ, tà, ka behgſchana tur ne ſapnds newarreja prahtâ nahft.

Willis Reinholds tur us zeeteem ſalmeem nomettees raudaja ruhktas affaras un meegs winnam nenahza ne prahtâ. Wiaſch paſinna ſawa ſehniina zettu prahtu, ihpaſchi militeru liſtumôs: kas weenreis nemts par rekruti, tas irr ſaldats, un tur nelihds wairs nekahdas luhgſchanas. Tadeht winnam tè wiffa zerriba us atlaiſchanu noſudda, ka rihta ſalna, kaut arri isdohtohs paſchâ ſehniina preeſſchâ tiſt, un tam ſawu newainibu un nelaimibu iſtahiſtiht. — Un Marri un mahte, kurreem patlabban bija tahdas jaukas zerribas preeſſchâ, us nahkoſchu laiku un dsihwoſchanu — fo tahs ſazzihſ! — kâ tahs pahrbihſees, mannu taggadeju nelaimi dsirdebamas! Wiffu zerribu taggad paſaudejis, wiaſch bija tas nelaimigakais zilweks.

Ar tahdahm behdahm wiaſch nomohzijahs lihds gaismaj. Kad drufzin palikka ſkaidraks tad paſcham neſinnoht ar rohku pa ſabbatu grahſtidamees, wiaſch iswilka ſalohzitu papihra lappu, fo bija gribbejis par mehru ſagreeſt, kad Marrij ſahbaku-mehru nehma; tomehr tur bihbeles un dſeesmas perſchus wirſû redſedams, to nebija wis ſagraiſijis, bet tâpat weſſelu ſalohzijis un ſabbatâ eebahſis. To taggad iswilzis un laiku turredams, wiaſch to lohziija walkam gribbedams redſeht, kas tad tee ihſti tahdi wahrdi, kas tur wirſû; un rau! tee bija it kâ no paſcha Deewa ſuhſtiti, winnam ſhinni brihdi lohti derrigi. Bija ſchahdi rakſti:

„Deews irr muhſu patwehrums un ſtiptums, ihſti klahſt buhdams warrens palihgs behdu-laikâ! Tadeht mehs nebih-

stamees, jehschu arri semme pasufstu, un kalni paschâ juhvas-widdû nogrintu.“ Dahw. ds. 46, 2. 3.

„Mett' fawu nastu us to Rungu, tas pats tewi usturehs; Wînsch nepamettih's muhschigi, ka taisnais tohp schau-bihts.“ Dahw. ds. 55, 23.

Deews ustizzams! Schi Tehwa firds pateef'
Schè fawejeem stahw klah't!
Deews ustizzams! Kur gruhtums wairojees,
Tur wînsch gribb weeglinah't!
Kaut wissads pohsts te wirfû bahschah's!
Kaut semme trihz, kaut kalni gahschah's!
Deews ustizzams!

Deews ustizzams! Schi Tehwa rohka man
Jau muhscham labba darr'!
Deews ustizzams! Jr behdas, noskumfchan'
Man derr par labbu arr'.
Kad jazeeschah's, tas stipro garru,
Ka zeetaf winnam dohtees warru!
Deews ustizzams!

Deews ustizzams! Schi Tehwa a'zs labpraht
Us faweem behrneem klah't!
Deews ustizzams! Wînsch reds, kas kriht mums klah't
Un kas muhs mohz un kratt!
Wînsch nekauj gruhtaf wirs mums speestees,
Neka mums spehku dewis zeestees!
Deews ustizzams!

Deews ustizzams! Wînsch irr mans mihtais Tehws!
To drohfschi zerru schè!
Deews ustizzams! Wînsch mannim klah'tstahwehs
Wîfs gruhtâ nelaimè!
Ro wadda wînsch pee fawas rohkas,
To nenospaidih's krusts un mohkas!
Deews ustizzams!

Deews ustizzams! Wînsch darr' fo apfobla,
Jo Winna wahrds irr teef'!
Deews ustizzams! Kas Winnam paklausa,
Tas newarr malдитеes!
Deews nemello, ka zilweks meesâ;
Ro fohla Wînsch, tas teescham teefa:
Deews ustizzams!

Deews ustizzams! Par Pestitaju mums

Wiaſch Jeſu ſubtijis!
 Deews uſtizzams! Ta paſcha nopelnumſ
 Jrr par mums maſſajis!
 Jo Jeſus mirris kruſtâ rohkâ,
 Laj dſihwiba mums muhſcham rohkâ!
 Deews uſtizzams!

Deews uſtizzams! Tam muhſcham peederru!
 Redſ, tà Wiaſch gahdajis!
 Deews uſtizzams! Es muhſcham dſihwoſchu
 Pee winna debbeſis!
 Ja klaufu Winnam ſwehtâ ſinnâ,
 Tad neſchſirs mann neweens no Winna!
 Deews uſtizzams!

Deews uſtizzams! Sirde, kaſ tew wehl ſchê truhtſt
 Gekſch Deewa preezatees?
 Deews uſtizzams! Laj paſaul' ihgſt un ruhgſt,
 Wiaſch apſmeet nelitſees!
 Ja wiltuſ brahti Tewi ſpaيدا;
 Deews Tew pehz leetu ſauli raida!
 Deews uſtizzams!

Deews uſtizzams! Ne-aismirſt' dwehſele!
 Kahds Wiaſch irr uſtizzams!
 Uſ Deewu tizzetees ſchî paſaulê
 Jrr katram wehlejamſ.
 Jo ſemm' un debbeſſ weenreiſ panihſſ;
 Bet wahrds ſchis muhſcham ſpehkâ palitſſ:
 Deews uſtizzams!

Schohſ dſeeſmaſ perſchus iſlaſſijis, wiaſch ſawas
 azzis uſ augſchu pazehliſ nopuhtahſ un teiza: „Deews
 uſtizzams! Uſ winnu gribbu paſautees! Wiaſch manni
 behdâſ ne-atſtahſ! Schihſ behdas mannim no nejauſchu
 no Deewa uſſubhtitaſ un tadeht arri tizzu, ka wiaſch
 tahſ laiſkâ mannim nonemſ! Deews uſtizzams!“

Pehz brihtina zेतुमा usraugs nahza eekſchâ un to
 nelaimigajo, bet taggad ſirdi jo apmeerinajuſchohſ ee-
 wedda leelâ iſtabâ, kurrâ Willis kahdu duzzi tahduſ pa-
 ſchus, gan labprahtiguſ, gan zaur wehrwoſchann ſalau-
 pituſ nelaimigajoſ preekſchâ atradda, kaſ ittin kâ pahr-
 nemti jeb prahtâ ſajukkufſchi tur aplam ween murkſchſeja

fmejhahs un ehmojahs; un pee dascha labba no teem warreja skaidri noredseht, ka schahdi preeki tam nenahza wis no preezigas firds, bet no firds, kas bija pahrnenta no behdahm un schehluma. Nedsedami muhsu kurlpneeku Willi tahdu bahlu un noraudajuschohs eewedam, zitti to fanehma ar rupjeem johkeem, us kam sinams, muhsu noskummis nelaimigais kurlpneeks ne wahrdinu ne-atbildeja; tikkaj druzia teem azzis usmetta un grubti nopuhthahs. Drihs pehz tam saldati nessa leelus semmus pohdus ar milta-suppi jeb putru eekschâ, likka tohs us galda, peelikka kohka karrotes klahht, un tad zee-tuma usraugs usfauza: „Nu ehdeet un tad propre (tas irr: knaschi, tihri) un gattawi! Us parades Zuh's dabuseet swehrecht pee karroga, un zerru, ka augstais keh-ninsch Pats klahhtbuhdams Zuh's pahrmunsterchs.

Schahda sinna Wilka firdi eelehja jaunu, kaut arri masu zerribas-starru. So no kehmina schehlastibas winsch to zerreja, ko neweens generalis winnam nespheja doht: brihwestibu atpakka eet us mahjahm. Un ja zittadi neka newarretu glahbtees, tad kehminam pascham peeminneht, to tam jau pasihstamu Marri ar to seltagabbalu, un ka winsch effoht winnas faderrehts bruhthans.

Bussdeena bija klahht, un wissi refruschchi nu tappa klajumâ pehz kahrtas fastelleti, un tad prohjam westi us kaserna plazzi, kur offizeeru kohris jau bija preekschâ un tohs ar lustigu musiki sagaidija. Tas leelakais pulks no scheem fawehrwooteem refruscheem nebija nekahdi stalti garri sehni, tadeht gwardes komondantam bija us tam mas lustes un zerribas, kahdus no teem dabbuht sawâ regimente.

Nebija ilgi, tad kehminsch pats ar masu gohda pulzinu atjahja us plazzi un greefahs us offizeera kohri. Wifs tas rinkis ar zeemischanu atwehrahs, un kehminsch tur eekschâ jahjoht tohs wiffus ar sawahm gaischahm fillahm azzihm naigi pahrskattija. Komandeeru generalis nu stabstija, ka tee bija fawehrwoti, un zil tee meerigi. „Saw sinnu, jau sinnu!“ kehminsch atteiza, rohku

pee zeppures lizzis. „Tahdas meera sinnaas jau no galwas sinnu. Bet bija laiki, kurrās tahdas bijam gluschi aismiršuschi. Waj tā naw Zietena kungs?“

„Kehnišķīga Majestete! Baldees Deewam, ka tahdi laiki aisgabjusch!“ Sirmais karrā kungs atteiza.

„Tas Jums gan taisniba!“ Kehniusch atteiza. „Bet tahdas meera-laikos ihstens saldata gars arween jo no nihst. Munstereščana un mehrki šchaudiščana neko zitta labba nedarra, ka saldata deenestu laudim reebigu, un tee šahf us blehnahm dohtees. Tolaiķ, kad karsch bija pee Leutes, tad newjadseja nekahdus wehrwetajus, tapeh; ka bija deesgan labprahrtigi gabjeji; bet kahdas dakas nu kommandanteem, kamehr ar wasankēem un pušsbadda mirrušcheem fellišcheem regimentu škaittus dabbu pillus, un kahdas šcheem reebščanahs mannu deenestu usluhkojoh! Paskatteetes, Zietena kungs! Tē, rau, stahw pulziusch tahdu buršču. Waj tee nelihdsinajahs pušstresseereetem mescheešcheem?“

„Tas teesa, zeeniga Majestete! Bet gan Juhš redsefeet, ka winni drihš buhs tahdi pašchi brangi un duhščīgi saldati, ka tee, kas uswarreja Zorndorsu un Pragu.“

Kehniusch nu jahja teem jauneem refruščheem klahtu, apluhkoja tohs ar ahtrahm azzihm, un tad greešahs atkal pee offizeereem. Te peepešchi no to jauno refrušču widdus atskanneja behdiga balss: „Schehlojeet, zeeniga Majestete! — Upschehlojeetes! — Esmu šaderrehts bruhtgans Marrij ar to feltagabbalu!“

Kehniusch apstahjahs — škattijahs; tad jahja tur teem refruščheem tuwak klahtu, un pawehleja tam klee-dsejam nahst preekščā. Ar drebbošcheem zekkeem Willis Reinholds islihda no ta pulka ahra un mettahs semme pee kehniņa kahjahm.

„Stahsteet mannim, kas Jums kaisch?“ Kehniusch laipnigi prašsija.

Willis paklausija us wahrdu, un ar weenteešigeem wahrdeem un ihši gallu no galla winnam isteiza šawus behdastahstus. Kad bija beidšis, tad kehniusch us ša-

weem generateem greefees, isfanza: „Te Sums tee augli no tahdas wehrwofchanas! Tà Sush mannim tohs birgerus (pilsatneefus) no eelahm noswejojeet! — Sm! — Wehrwotaju kapralim par to buhs dabbuht diwidesmit fittenus! — un Sush, kurlpneeka meister', us weetas marsch us mahjahm! — Tahdus laudis newarru sawa deenesta bruhfeht!“

Katrs no femis warr saprast, ka Willis schahdu pawehleschanu nelikkahs diwreis fazzicht, un bija ar ahtreem sohsteem, ta ka tif paredseja ween prohjam us mahjahm.

Drihs winsch bija arri prohjam pee Marris. Un kad mahte un Marri abbajas wiinna nelaimi dabbuja dsirdeht, tad tahs tif nepagurra. Bet kad Willis beidscht atkal stahstija ka kehniusch to apschelojis, tad wiinnas abbejas rohkas pazehluschas flaweja wezzo Trizzi, kas nu atkal ohtru reisi wiinneem ka glahbigs engels parahdijees.

VIII.

Nu teem wairs nekahdas zittas nodohmas un darischanas preekscha nebija, ka wissu fataisicht, kas us kashahm wajaga. Raj gan abbi nekahdas leelas dsihres nekahroja, tatschu ta ka tanni gabbala gohdam bija eerasts, wajadseja apgahdatees.

Tas noteek arr'. Jo pa scho laiku gahda

Tee katris, kas us kashahm wajaga:

Sirbs mihligi tee zits ais zitta strahda:

Birk scho, pirk to, zepp, wahra, eetaisa.

Ta aiseet teem tahs neddekas tif aschi,

Ra to nebuht tee nenomanna paschi.

Deesa, tas laiks scheem jauneem kantineem aisgahja tif aschi, ka paschi to nebuht nedohmaja un ta gohda=deena nahza arween tuwak klast.

Rahda swehtdeenas wakkara Wilka mahte wehl lahga

wessela nebuhdama, bija jau gultā eelikkusehs un Willis darba labbad us pilfatu isgahjis. Marri sehdeja pee schujama galdina strahdadama pee sawas mellas fleites, ko patte bija wehlejusehs par bruhthes fleiti; bet no kuras jau pirmit Willis un taggad madame Bertrande arri teiza, ka ta preeksch tahdas bruhthes gan druszin pa truhrigi isfkattischotees. Bet Marri winnaj neko ne-atbiledama dohmaja: „Taj irr. Tatschu labbak, ka tahdu wehlejusehs. Zittu pirkt, mannim wairs naw nekahdas naudas; un mellu fleiti jau arween wissur warru bruhleht.“ Tad sawu mehteliti apfahrt mettuse us mahjahm eet, ta wehl peegahja pee Wilka mahtes gultas, taj labbu nakti atdoht, — flau! te kahds klindsinaja pee durrihm, un eekschâ nahza ta patte daltera meita, kas jau winnureis Marris apmekleja. Deenesta meita taj bija ihds, ta nessa kurwiti un diwus blaschkus, ko ta turpat winnahm preekschâ semmê nolikka.

Freilene likka meitaj kurwi attaisiht, tad patte no tahs isnehma baltu basta fleiti un preezigi pasmeedamahs ar to wahrdu „bruhstitej“ to uslikka Marrij us rohkas, kas par tahdu nezerretu schkinkibu ittiin nosarkusehs freilenej azzis skattijahs, un tai ahtrumâ ne wahrdu nesinnaja teikt. „Nu ja, bruhstitej“ freilene wehl tohs wahrdu obtrureis atnehma, un tad wehl jo prohjam teiza: „un schohs diwus blaschkus Johannisbergeescha wihna, mans tehws susha ar mihligahm labbahm deenahm (sweizinaschanahm) Zuhfu mihkam bruhstganam kâ gohda-wihru kassas us labbu wesselibu un laimigu dschwoschannu usdsert.“ Marri par tahdahm schkinkibahm, no leela preeka peekritta mihligaj freilenej pee kruhstihm un nesinnaja, kâ to apkampt un pagohdinahst. Ar lohti preezigu sirdi un ar sirsniyahm pateizibahm apgohdinata freilene aisgahja.

Ohtrâ rihtâ Marri to baltu basta fleiti apgehrbuse, isfkattijahs tik kohscha un balta kâ patte newainiba spegeta preekschâ. Rohschi smukki tumshchi matti saulê mirdseja kâ seltoti apfahrt teem smalkeem, taggad druszin

pavahleem waidfinaem, un wehl kofhschaf tee isfkattijahs, kad falku mirtu wainadsirru us teem feltoteem matteem uslikka. Ta balta fleite bija ta taifita, ka winnas kohschais kalls, zil gohdam peenahfahs, palikka pliks, apfahrt furra pee smukkas weenteesigas bantites farrajahs tas no fehmina dohts feltagabbals. Marri to apluhkojohjt pafmehjahs un winnaj ta likkajs, ka tas us winnas teiktu: „Es tew neffu laimi, mihta bruhcite! — es tew neffu laimi!“ —

Tas Marrij bija fwehts brijdis. Un kad nu wehl Willis klahjt peenahja un ar ne-isteizamun firsnigu mihlestitibu Marrijs pee fawahm fruhthim peespeeda, tad wiina tikkej nojehdja, ka jau arri fcheit wirs semmes irr debbesis (paradihse) un ka weena tahda stunda — ja weena minute usfwerx weffelu pafauli pillu ar fahpehm un flummibahm.

Swehtdeen, kad gahja pee laulibas, tad Marri isgresnojahs ar wisseem teem jaukumeem; un bija arri pateesi kohscha bruhcte; tihri ka dsihws engelitis wiina isfkattijahs: fkaista mihliga un newainiga.

Tam tik feedehs laime kreeta

Kas fcho debbes rohfiti

Breesmas pillä bailu weetä

Pluhzis nenoseedfigi.

Un tik ka Deewa kalposchana beidsahs

Tad peewedd tohs pee fwehta altara:

Tur Deewa kalps tohs falaula par weenu,

Laj kohpâ paleef lihds pat nahwes deenu.

Behz laulibas un kad ar faweem mihteem peederri-geem pufsdeenu bija uoturrejuschu, tad tee aisgahja pee fawu mihtu aisgahjuschu kappeem, apkaisija tohs ar pufkehlm un appuschkoja ar wainageem.

Wiss apfahrt to kapsehtu bija kuplas pappeles, no furrahm fwehta un mihliga fchnahfchana pahr kappu kalnineem wiinau ausis atfkanneja, un pukkes no fluffeem kappeem tik faldi pretti smarshoja, ka Marri pee Willa fruhthim peespeedufehs fluffinam runnaja: „Mihfais

Reinhold! Ja nebuhtu Dewi dabbutuse, tad dauds labbat buhtu wehlejusehs schè duffeht!“

„Bet nn esmu Tawa, un Tu manna mihta Marri!“ Reinholds taijmi skattidamees atteiza. „Un mannaj mafaj seewinaj tadeht nebuhs taggad us mirschanu doh=maht. Kedsì, tur irr Jehkaba kaps un turpat blakkam gull winna nelaimiga mahte. Cesim, un tur sawu Tehsmuhs noskattisim.“

Marri sawam wihran blakkam nomettahs zekòs us ta nabbaga sehna kappà, kas zaur Deewa schelastibu sawà weeglà prahstinà nebuht nejutta mahtes lahstus, kas us teem bija atpakkat krittuschì, kà jau us wisseem lahdetajeem tee allasch nahk. Tehsmuhs swehti noskattisuschì, Marri nehma no sawahm fruchtihm to smukkako pukkupuschki un ussprauda to us ta nabbadsina kappà; tad nehma efeju wihtes, kas apfahrt Tehwa kappà tin=nahs un apwilka tahs apfahrt sawas zitreisejas eenaid=neezes Schlichtenes kappà, kas ne dsihwibà, bet nu nahwè meerigi winnam blakkam duffeja. Wehl pehz tam wiffus sawus mihtajo kappus ar tahm efeju wihtehm sawee=nojuse, tee abbi wehl kohpà Deewu firsniigi noslaweja, ka winsch tohs tik schelligi no wiffahm behdahm un nelaimehm isglahbis, tad kà jau firdsmihti saweenojuschees, rohkas faheruschees tee aisgahja atpakkat us mahjahm.

Krehhs jau bija palizzis, kad tee aisgahja mahjäs, kur Willa mahte tohs mihligi sagaidija. Wiffas mallas bija glihti istihritas, plahns ar skujahm iskaißhts un istaba ar pukkehm ispuschkota. Mihligi un preezigi tee eegahja sawà kluffà buhdinà eekschà. Mehnesis spihdeja gaischi un drebbigi us grihdas un us teem gluschì nosflauziteem galdeem un krehfleem. Pukkites fumarchoja faldigi us lohga un jauna mehnescha=rohsite jau isplan=kuse, skattijahs mihligi pa lohgu abrà, mehnesim azzis. Schahda masa kluffa weenteeßiga istabina Marrij bija tik mihliga tik patihkama, ka rohkas sawam mihtam Willim apfahrt apkehruse faldigi eesauzahs: „Mihkais

Will'! mannim irr tik labbi ap firds un esmu tik meeriga, ka wehletohs muhscham buht!"

„Waj tas teefa, mihta?“ Willis Marri waidsinu karsti pee sawa peespeesdams eesauzahs. „Esmu nabaga sehns un Dewim mas ko warru johliht; tomehr sawu mihlestitu nefad Dewim ne atrauschu. Ta manna manta, ko Dewim dohschu baggatibas weetä.“

Un tik ko Marri schahdu patihkamu dahwanu no Wilka muttes un firds sanehma, un ar saldu muttiti par to gribbeja patenzinacht, kahds peeklappeja pee durrihm.

Us Wilka saufschanu: „Nahzeet eefschä!“ durris atwehrahs un mels stalts rumpis ar gaischahm un drohschahm azzihm eestahjahs durris un prassija: „Waj schè mahjo ta Marri ar to selta gabbalu?“

Marrij schi balhs bija ne-aismirstigi firdi eespeedufehs; wianna to tuhdat pasinna par sawa schehliga keh-nina balfi, lehza no Wilka flehpja ahra, un eekam keh-ninsch lihds pufs plahna tiffa, Marri jau bija wianna preekschä zekds pakrittuse, un no preeka pahremta, patte nebuht nesinnaja, ko teikt, ko darriht.

„Zeketees augscham, mihta jauna seewina! Ne-esmu pee Zums eenahzis, laj mannim gohdu dohdeet un patenzinajeet, bet Zums laimi wehleht Zuhfu jaunä dsch-woschana!“ To teizis kehniinsch Marrij sneedsa rohku.

„Un nu klaussees, rekruta meister“ kehniinsch teiza us Willi Reinholdu, kas klufs un mehms tur stahweja, ka teikt ne wahrdu nespehja. Zuhse esseet engeli par seewu dabbujuschchi (Zums irr seewa ka engels!) Waj to arri zeenijeet, zif ta wehrta?

„Wissu schehligais kungs un kehniinsch!“ Willis dsiki un pasemmigi paklannidamees atteiza. „Sa mihlestita mannu dahrgu seewinu warr aplaimoht, un wianna ar to ar meeru irr, zif muhsu eespehja stahw, tad wianna laimes nefad netruhks!“

„Labb' meister mihtais!“ kehniinsch isfauza. „Un laj Zums schi laime netruhkt, un tas sakkams wahrds pee Zums ne sawu muhschu naw jadsird: „Kur maife

mahjās naw nekahda, tur mihlestiba behg pa lohgu ahra“, tad Zums ſcheitan eedohdu papihru, us furra ſtahw rakſtihts, ka Willis Reinholds irr eezelts par regimentes kurneeku pee kehniina gwardakiraffeereem.“

To teizis kehniſch uſliſka ſalohzitu papihra bohge nu us galda. Un kamehr Willis ittin bahls un pahrnemts nebuht wehl newarreja attapt, ko teift, ko neteift, un ka tahdam kehniſchſigam labdarritajam patenzinaht, kehniſch jau bija apgreesees un pa durrihm ahra kaphdams, ſauza: „Nekahda paldees! Ta irr Marris kaſuſchkiſkiba! Dſihwojeet weſſeli, behrni!“

Bet Marri bija muddigaka neka Willis; un eekam kehniſch dabbuja atpakkat us wiunas paſkattitees un iſteift tohs wahrduſ: „Ne ko, ne ko! Ko nu neekojeetees!“ wiuna jau bija kehniina labdarrigu rohku ſakehrufe un reiſu reiſehm ar ſawahm friſchahm bruhrites luhpinahm pabutſchojuſe. Kehniſch, laiſkam arri padaudſ ſirdi aiſgrahbts, tomehr negribbedams to rahdiht, iſſchahwahs ahtri pa durrihm ahra un tahs tuhdat aiſzirta zeet.

Te nu abbi tee jaunee lautini apſtahjahs, ſkattijahs weens ohtram azzis, un pahr laimigi juſdamees, Willis ſawu maſu, mihtu, jaunu ſeewinu apkampus, paſmeedamees eefauzahs: „Nu redſ, te nu ſawada mihsē tatschu eſnu tizzis par ſaldatu! Bet Marri ſtahweja Willim blaſſkam gaiſchā mehneſcha-ſkaidrumā pee lohga, un ſawas azzis us debbeſihm pazehlufe ſwehti un pateizigi nopuhtahs. Tahdā brihdi teeſcham paſcha Deewa engelis zaur to lambari liddinajahs un ar ſaweem ſwehtidameem debbeſigeem ſpahrneem aiſkahra Marris mirtu wainagu. Swehtais jaunu kauſchu brihdis!

Nu Marrina pee ſawa mihta drauga
Ka ſars pee kohka zeeli peekerrahs,
Behz prahta wiunam wiſſu darriht rauga;
Wiſch pretti mihle to, ka peeklahjahs.
Gan ſkaſtais ſeedu-laiſs nu wiinneem beidsahs,
Bet mihligs dſihwes-laiſs teem pretti ſteidsahs.

IX.

Marri to no fehnina dabbutu selta gabbalu ueſſa, kà dahrgu un ſwehtu peemianu zauru muhschu us kruh-tihm. Un kà balta ſirngalwe wianna ſcho notiffumu ar to selta gabbalu ſtabſtija behrnu behrneem, kas to labpraht klauffjahs; un to selta gabbalu behrni un behrnu behrni no wiannas eemantoja.

Labbi teem, kas tà kà Marri, pehz pahrzeestahm behdahm ar meerigu un Deewam padewigu ſirdi warr fazzih:

„Das Kungs irr tuwu teem, kas labpraht darra pehz Wianna prahta!“